

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยขอแนะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารงานหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อดังนี้

4.1 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าจำนวน (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.3 วิเคราะห์แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าเฉลี่ยของประชากร (Mean: μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (Standard Deviation : σ)

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบ สภาพปัญหา การบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) และการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบค่าความแปรปรวน (t-test) (F-test)

4.3.3 ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา

วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน และการแจกแจงความถี่

4.4 ประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลาจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

4.1 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลาโดยแยกเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร

ภาพรวมสภาพปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร พบว่า เมื่อมีการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในระยะแรกมีการอบรมด้านหลักสูตร ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน แต่ในระยะหลังไม่มีการอบรม ทำให้บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ซึ่งทำให้ครูเข้าใจใหม่ขาดการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้จริง ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพราะนักเรียนส่วนใหญ่พูดมลายูไม่ได้ แต่มีหนังสือเรียนเป็นภาษามลายู ไม่มีหนังสือเรียนเป็นภาษาไทย ทำให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างล่าช้า ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และขาดงบประมาณในการจัดห้องเรียน สถานที่เรียนอย่างเพียงพอ บางโรงเรียนครูสอนพร้อมกันหลายระดับชั้นในอาคารละหมาด ทำให้เกิดเสียงดัง นักเรียนไม่มีสมาธิในการเรียน ครูไม่มีสมาธิในการสอน และขาดสถานที่ประกอบศาสนกิจที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักศาสนา เพราะบางโรงเรียน ไม่มีอาคารละหมาด ละหมาดในหอประชุม เพราะนักเรียนมีเยอะ บางโรงเรียนขาดแคลนครูผู้สอนอิสลามศึกษา ครูผู้สอนมีน้อยไม่เหมาะกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม จัดครูสอนวิชาอิสลามศึกษาไม่ตรงตามสาขาที่สอน เช่น จบการตลาด บัญชี รัฐศาสตร์ ซึ่งครูผู้สอนบางคนไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในทุกๆด้านให้กับนักเรียน ครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการอบรม ในด้านหลักสูตร เทคนิคการจัดการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ และการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา จากคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และที่สำคัญบางโรงเรียน ไม่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร

ให้กับชุมชนได้รับทราบอย่างชัดเจน ถึงจุดเด่นของหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ทำให้ผู้ปกครองบางคนไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจโรงเรียน

การเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในปัจจุบันประสบปัญหาต่างๆ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม จึงขาดการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“เมื่อมีหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ก็มีการประชุมคณะกรรมการ สอบถามความต้องการจากผู้ปกครอง ชุมชน จากนั้นเมื่อเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ ก็มีการส่งครูเข้ารับการอบรม โครงสร้างหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขึ้นมาเพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 2,10 สิงหาคม 2558)

“ก่อนจะมีหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มเมื่อก่อนเป็นโรงเรียนคู่ขนานก็มีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาก่อนแล้ว แต่จะเอาหลักสูตรตาคีมาใช้ในโรงเรียน เมื่อมีหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มขึ้นมา ระยะเวลาแรกก็มีการจัดอบรมครูผู้สอน มีการจัดทำหลักสูตรจัดทำสื่อ มีหน่วยงานภายนอก หรือเขตพื้นที่จัดอบรมให้ความรู้ ทางโรงเรียนก็ส่งครูไปอบรมทุกครั้ง แต่ระยะหลังนี้ขาดงบประมาณ ไม่ค่อยจะมีการอบรมเหมือนที่ผ่านมา”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 3,4 กันยายน, 2558)

ในช่วงระยะแรกที่เริ่มมีหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ความรู้ด้านหลักสูตร มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษาขึ้น ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูก็มีความรู้ในด้านหลักสูตรเป็นอย่างดี เพราะได้ผ่านการอบรมมาแล้ว แต่ในปัจจุบันนี้ ครูที่มีประสบการณ์สอเปลี่ยนตำแหน่งเป็นข้าราชการ โรงเรียนก็รับครูใหม่เข้ามา ครูบางคนไม่มีความรู้ในด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพราะไม่ได้จบสาขาอิสลามศึกษา และไม่ได้เข้าอบรมในด้านหลักสูตรจึงไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“การเตรียมความพร้อมด้านหลักสูตรในระยะแรก โดยภาพรวมแล้วไม่ค่อยมีปัญหา เพราะก่อนที่จะเริ่มใช้หลักสูตร ก็มีการอบรมหลักสูตร ทำโครงการสอน แผนการสอน ทำให้ครุมีความรู้ความเข้าใจในด้านหลักสูตร เมื่อมีครูเข้ามาใหม่ก็ได้ทำการอบรมชี้แจงวางแผนการทำหลักสูตร ทำให้ครูอิสลามศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาเป็นอย่างดี เพราะเมื่อประกาศใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ก็มีการจัดอบรมคณะครูเกี่ยวกับหลักสูตร การทำเอกสารประกอบหลักสูตร ทำแผนการสอน จากนั้นนำมาประชุม ชี้แจงให้ทีมงานได้รับทราบ แต่ระยะเวลา 2 ปีหลังนี้ยังไม่มี การอบรม พัฒนาครูผู้สอนในด้านหลักสูตร”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

“ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดีอยู่แล้ว แต่ครูที่เพิ่งเข้ามาใหม่ต้องศึกษาเรียนรู้หลักสูตร และทำความเข้าใจด้วยตนเอง เพราะในช่วงนี้ไม่มีการอบรมหลักสูตรให้ครูเข้าใหม่”

(ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม1, 30 กรกฎาคม 2558)

“การเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ประสบปัญหาในช่วงระยะหลัง ครูบางคนยังไม่เข้าใจหลักสูตรที่ชัดเจน เรียนรู้อย่างผิวเผิน โดยไม่เข้าใจเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างชัดเจน”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2 ,30 กรกฎาคม 2558)

“ตั้งแต่เข้ามาสอนอิสลามศึกษาเป็นเวลา 4 ปีกว่า ยังไม่ได้การอบรมเพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดทำสื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอน จึงศึกษาหลักสูตรและทำความเข้าใจเอง สักเกตการจากผู้อื่น และสอบถามครูที่มีความรู้ประสบการณ์ เพราะเมื่อหน่วยงานต่างๆมีการอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษา ทางเขตพื้นที่ก็จะคัดเลือกตัวแทนส่งไปอบรมเพื่อพัฒนาครูผู้สอน แต่เมื่อครูที่อบรมกลับมาไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับมา ประชุมชี้แจงให้ผู้อื่นได้รับทราบ จึงทำให้ผู้อื่นไม่ได้พัฒนาตนเองและรับทราบในเรื่องนั้น”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 8 สิงหาคม 2558)

นอกจากนี้ ยังพบว่า โรงเรียนประสบปัญหาด้านงบประมาณในการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในด้านการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร หนังสือเรียนแปลภาษา

ไทย สื่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม โครงการส่งเสริมด้านอิสลาม สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่

“ทางโรงเรียนยังขาดงบประมาณในการซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน เพื่อใช้เป็น สื่อการเรียนการสอน ที่โรงเรียนไม่มีงบประมาณของอิสลามศึกษา อาคารสถานที่จัดการเรียน การสอน มีงบประมาณอย่างจำกัด ในการซื้อสื่อ ผลิตสื่อ และหนังสือใช้ประกอบการเรียน การสอน ซึ่ง สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตรที่ได้มานั้น ได้จากการสำรวจจากเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สงขลาเขต 3 แล้วจัดสรรให้โรงเรียน แต่ได้บางส่วน ไม่ได้ตามความต้องการที่ทำเรื่องเสนอไป”
(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 30 กรกฎาคม 2558)

“ประสบปัญหาในด้านการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการซื้อวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ ในการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ไม่มีตำราเรียน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการเรียน การสอน ซึ่ง ในปัจจุบันได้นำหนังสือของตาดีกามาใช้ในการสอน และทำหนังสือแปลภาษาไทย เพื่อให้ นักเรียน ได้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนมากยิ่งขึ้น”
(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3,8 สิงหาคม 2558)

“โรงเรียนประสบปัญหาขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ วัสดุอุปกรณ์ในการ จัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนไม่มีงบประมาณของอิสลามศึกษาที่จะจัดซื้อสื่อต่างๆ ต้องได้รับ จัดสรรมาจากเขตพื้นที่ ซึ่งทางเขตก็มีการสำรวจความต้องการของแล้ว แต่เมื่อได้รับสื่อจากเขต ไม่ได้ตามความต้องการตาม โรงเรียนที่โรงเรียนส่งไป”
(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2,8 สิงหาคม 2558)

“เมื่อก่อนได้งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อ เพื่อใช้ในการเรียน การสอน ได้รับจากเขตพื้นที่การศึกษาที่จัดสรรมาให้ แต่ปัจจุบันไม่มีงบประมาณสนับสนุนด้านสื่อการเรียน การสอน”
(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

“แต่ก่อนงบประมาณสำหรับอิสลามศึกษามีเยอะใช้ในการบริหารจัดการ ซื้อ อุปกรณ์การเรียน สร้างอาคารละหมาด ทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งในปัจจุบันก็มีการจัดสรรงบประมาณ ให้กับโรงเรียนเพื่อใช้ในการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา แต่งบประมาณโดนตัดบางส่วน ตั้งแต่ ขึ้นเงินเดือนครูอิสลามศึกษาหมื่นห้า งบประมาณด้านอื่นก็ลดลง อัตราการจ้างครูก็ลดลง ถึงแม้ โรงเรียนจะขาดครูก็ตาม”
(ผู้บริหารโรงเรียน 1, 4 กันยายน 2558)

และพบว่าโรงเรียนรับครูอิสลามศึกษาไม่ตรงตามสาขาวิชา ที่สอน เช่น จบ การตลาด บัญชี รัฐศาสตร์ มาสอนอิสลามศึกษา ซึ่งครูผู้สอนบางคนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีใน ทุกๆด้านให้กับนักเรียน สอดคล้องกับผู้ที่ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม แต่ครูผู้สอนไม่ได้ จบอิสลามศึกษาโดยตรง มีครูผู้สอนทั้งหมด 3 คน จบสาขาอิสลามศึกษา คนเดียวเท่านั้น”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1 ,30 กรกฎาคม 2558)

“ทางโรงเรียนมีการรับบุคลากรเข้ามาสอนศาสนา มีคุณสมบัติตามที่ระเบียบ กำหนดแต่มีความรู้ด้านศาสนาน้อย มีแต่ใบรับรอง แต่ตัวครูขาดความรู้ ความสามารถด้านอิสลาม ศึกษา เพราะตัวครูไม่ได้จบอิสลามศึกษาโดยตรง มีวุฒิชั้น 10 จบสาขาอื่น ก็สมัครเป็นครูอิสลาม ศึกษาได้”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 5, 11 สิงหาคม 2558)

“ที่โรงเรียนรายวิชาที่สอนตรงกับความถนัดและความสามารถของตัวเองแต่มีครู อิสลามศึกษาหลายท่านที่จบไม่ตรงสาขา”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4,10 สิงหาคม 2558)

“ปัญหาขาดแคลนครู เนื่องจากเป็น โรงเรียนประจำอำเภอมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก จำนวนครูมีน้อยไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน อัตราส่วน ครู 1 คน/นักเรียน 40 คน ซึ่งทาง โรงเรียนทำเรื่องเสนอไปยังเขตพื้นที่เพื่อขอครูอิสลามศึกษาเพิ่มเติมแต่ยังไม่ได้ครูใหม่ ในการจัดการ เรียนการสอนอิสลามศึกษาไม่สามารถจัดได้ตรงตามสาขาวิชาโดยตรง เพราะครูผู้สอนไม่ได้จบตาม สาขาโดยตรง ครูผู้สอนมีวุฒิสถาบันชั้น 7 มุตาวัชชีฮ์ขึ้นไปก็เข้ามาเป็นครูสอนอิสลามศึกษาใน โรงเรียนของรัฐ”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

และยังพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา เพราะทางโรงเรียนไม่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับ ชุมชนได้รับทราบอย่างชัดเจน ถึงจุดเด่นของหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ทำให้ผู้ปกครองบางคน ไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองบางคน มองว่า โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม นักเรียนต้องเรียนหนักมากสองเท่า ผู้ให้ สัมภาษณ์ กล่าวว่า

“ผู้ปกครองบางคนมองว่า การที่ลูกเรียนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ลูกต้องเรียนหนัก ทั้งสามัญและศาสนา แต่แท้จริงแล้วไม่ใช่ปัญหาการเรียนหนัก แต่อยู่ที่เทคนิคการสอนของครู ต้องสอนทั้งวิชาการและนันทนาการควบคู่กันเพื่อให้นักเรียนผ่อนคลาย แต่เมื่อนักเรียนสามารถเรียนผ่านจุดนี้ไปได้ เมื่อเรียนในระดับสูง ก็จะมีควมรับผิดชอบและประสบความสำเร็จ เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ก็รู้จักคิดเพราะมีศาสนาเป็นวิถีชีวิต สามารถเข้าสู่วิถีอิสลามได้ง่ายกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาเรียนรู้อิสลามศึกษา” (ผู้บริหาร โรงเรียน 2, 10 สิงหาคม 2558)

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปสภาพปัญหาการเตรียมความพร้อม บริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 8 สภาพปัญหาการเตรียมความพร้อมการบริหารหลักสูตร

จากภาพประกอบที่ 8 ภาพรวมปัญหาในด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สรุปได้ว่า ในระยะหลังไม่มีการอบรม ทำให้บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ซึ่งทำให้ครูเข้าใจใหม่ขาดการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้จริง โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม โดยเฉพาะหนังสือเรียนเป็นภาษาไทย ทำให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างล่าช้า ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และขาดงบประมาณในการจัดห้องเรียน สถานที่เรียนอย่างเพียงพอ และขาดสถานที่ประกอบศาสนกิจที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักศาสนา ขาดแคลนครูผู้สอนอิสลามศึกษา จัดครูสอนวิชาอิสลามศึกษาไม่ตรงตามสาขาที่สอน เช่น จบการตลาด บัญชี รัฐศาสตร์ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการอบรม ในด้านหลักสูตร เทคนิคการจัดการเรียนการสอน ทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ไม่ได้รับความร่วมมือ จากคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และที่สำคัญบางโรงเรียน ไม่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับชุมชนได้รับทราบอย่างชัดเจน ถึงจุดเด่นของหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ทำให้ผู้ประกอบการบางคนไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างถูกต้อง ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจโรงเรียน

2. ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

ภาพรวมสภาพปัญหาด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร พบว่า จัดวิชาสอนไม่สอดคล้องกับความพร้อมและความถนัดของครูผู้สอน การจัดการวาง เวลาเรียนไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด เช่น วิชาภาษามลายู ภาษาอาหรับ ไม่สามารถจัดการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดได้ เนื่องจากเนื้อหาในหลักสูตรมีมาก และนักเรียนไม่มีพื้นฐานทางด้านภาษา ต้องสอนพื้นฐานภาษาอาหรับให้แก่นักเรียนก่อนเข้าสู่เนื้อหาในหลักสูตร ปัญหาบางวิชาการวางแผนหลักสูตรไม่สอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง เพราะพื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกัน การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา และตามหลักการอิสลาม เพราะอยู่ในสังคม วัฒนธรรมที่หลากหลาย บางกิจกรรมก็ไม่เหมาะสมกับมุสลิม ในการบริหารจัดการหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาและครูขาดการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และขาดการปรึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันกับครูผู้สอน เมื่อเปิดเทอมก็ทำการสอนเหมือนปกติ ไม่มีการวิเคราะห์ผู้เรียน ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนา และครูผู้สอนไม่ได้เข้าอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองอย่าง ในด้านการจัดทำหลักสูตร ทำแผนการเรียนรู้อะเอียดและเอกสารประกอบหลักสูตร ครูผู้สอนจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายได้

และในการดำเนินการบริหารหลักสูตร ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ทุกภาคส่วน ไม่ได้ร่วมกัน ประชุม วางแผน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา อิสลามศึกษา และยังพบว่าโรงเรียนขาดการวางแผน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะครูผู้สอน อิสลามศึกษาแบบเข้ม ไม่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีการเปลี่ยนครูบ่อย ส่งผลกระทบต่อ นักเรียน เกิดตำแหน่งว่าง ไม่มีครูผู้สอน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง

การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรในโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้มและครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมด้านวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียน ในปัจจุบัน ประสบปัญหาต่างๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“การจัดเวลาเรียน และวิชาเรียนไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร จาก 8 สาระวิชาต้องจัด 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ทางโรงเรียนของเราจัดเวลาเรียนได้แค่ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ก็เสนอทางฝ่ายวิชาการแล้วแต่เขาก็จัดให้ไม่ได้”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 30 กรกฎาคม 2558)

“ทางโรงเรียนมีการวางแผนหลักสูตรไม่สอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษามีกิจกรรมเยอะ เวลาไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 5,11 สิงหาคม 2558)

ก่อนดำเนินการใช้หลักสูตรต้องมีการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ได้ถูกต้อง แต่บางโรงเรียนใช้ข้อมูลหลักสูตรที่มีอยู่ โดยหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหาร ครูไม่มีการประชุม วางแผน ปรับปรุงหลักสูตร ยังคงใช้หลักสูตรเดิม สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ตั้งแต่เข้ามาสอนที่โรงเรียนเป็นเวลา 5 ปีกว่าแล้ว ไม่ได้ทำการอบรม วางแผน พัฒนาหลักสูตร ร่วมกับ ศึกษานิเทศก์ที่ดูแลด้านอิสลามศึกษา ผู้บริหาร คณะครู โรงเรียนก็ใช้หลักสูตรที่มีอยู่เดิม ไม่มีการปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 30 กรกฎาคม 2558)

โรงเรียนบางแห่งมีการ ประชุม ปรีกษา วางแผนการทำหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริง แต่ผู้บริหารไม่ให้ความสนใจด้านอิสลามศึกษา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยมีการประชุมปรึกษาหารือวางแผนด้านหลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ซึ่งคณะครูอิสลามศึกษาช่วยเหลือกันแต่ผู้บริหารไม่ค่อยใส่ใจกับครูผู้สอน”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

นอกจากนี้ ยังพบว่า โรงเรียนที่สอนอิสลามศึกษาแบบเข้มขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ไม่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีการเปลี่ยนครูบ่อย ส่งผลกระทบต่อนักเรียน เกิดตำแหน่งว่าง ไม่มีครูผู้สอน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม คือ โรงเรียนขาดการวางแผนงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครูผู้สอนไม่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน ประสบปัญหาเมื่อครูอิสลามศึกษารับราชการเป็นพนักงานราชการและเข้ารับราชการจึงมีตำแหน่งว่าง เมื่อรับครูใหม่เข้ามา ไม่มีความรู้ด้านหลักสูตร และการทำแผนการสอน รวมทั้งการจัดทำแผนงาน โครงการต่างๆ” (ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 8 สิงหาคม 2558)

“ทางโรงเรียนไม่มีการวางแผนการทำหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ไม่มีระบบที่ชัดเจน เพราะขาดประสบการณ์ในการทำแผน โครงสร้างหลักสูตร เอกสารทางวิชาการ ที่ทำอยู่ปัจจุบันนี้ อาศัยประสบการณ์ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่า”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 8 สิงหาคม 2558)

และพบว่า โรงเรียนบางโรงเรียน มีการวางแผนหลักสูตร และมีการจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ให้กับครูผู้สอน ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดทำแผนการสอน เพื่อให้ครูเข้าใจหลักสูตร สามารถวางแผนการจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร

“ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ไม่มีปัญหา เพราะมีการอบรมครูผู้สอนในด้านหลักสูตรและการจัดทำแผนการสอน แต่ปัจจุบันระยะเวลา 2 ปีหลังนี้ ไม่มีการอบรมด้านหลักสูตรและการจัดทำแผนการสอน ซึ่งครูอิสลามได้จัดอบรมหลักสูตร การทำแผนการสอน ให้กับครูผู้สอนที่เข้ามาใหม่”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 8 สิงหาคม 2558)

ยังพบปัญหาอื่นๆ ในด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร คือ โรงเรียนบางโรงเรียนมีการวางแผนงาน กิจกรรม โครงการต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในกิจกรรมบางกิจกรรมจัดขึ้นไม่สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม กิจกรรมกีฬา มี เซียร์ลีดเดอร์ ฯลฯ โรงเรียนไม่มีการอบรมให้ความรู้ด้านหลักสูตร และไม่ได้วางแผนหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรมาใช้ และการจัดรายวิชาสอนจัดไม่ตรงกับความถนัดของครูผู้สอน เพราะโรงเรียนบางโรงเรียนรับครูผู้สอนที่ไม่จบอิสลามศึกษาโดยตรง แต่บางโรงเรียนก็มีการ ประชุม อบรมวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร แต่บางวิชาครูผู้สอนสอนไม่ทันตามแผน โครงสร้างหลักสูตรที่วางไว้ เนื่องจากเนื้อหาของหลักสูตรมีมาก ทำให้สอนไม่ทันตามเนื้อหาหลักสูตร ครูผู้สอนไม่ได้รับการอบรม ศึกษา ดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองในการจัดทำหลักสูตร ทำแผนการเรียนรู้ และเอกสารประกอบ

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุป สภาพปัญหาการวางแผนดำเนินการ ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 9 สภาพปัญหาการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

จากภาพประกอบที่ 9 ภาพรวมสภาพปัญหาด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร สรุปได้ว่า โรงเรียนจัดวิชาสอนไม่สอดคล้องกับความพร้อมและความถนัดของครูผู้สอน การจัดการเรียน เวลาเรียนไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด เช่น วิชาภาษามลายู ภาษาอาหรับ ไม่สามารถจัดการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดได้ เนื่องจากเนื้อหาในหลักสูตรมีมาก พื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกันและนักเรียนบางคนไม่มีพื้นฐานทางด้านภาษา การ จัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา และตามหลักการอิสลาม เพราะอยู่ในสังคม วัฒนธรรมที่หลากหลาย บางกิจกรรมก็ไม่เหมาะสมกับมุสลิม ในการบริหารจัดการหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาและครูขาดการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และขาดการปรึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันกับครูผู้สอน เมื่อเปิดเทอมก็ทำการสอนเหมือนปกติ ไม่มีการวิเคราะห์ผู้เรียน วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อร่วมกันแก้ไขพัฒนา และครูผู้สอนไม่ได้เข้าอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองอย่าง ในด้านการจัดทำหลักสูตร ทำแผนการเรียนรู้อ และเอกสารประกอบหลักสูตร ครูผู้สอนจึงไม่สามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายได้ และ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ทุกภาคส่วนไม่ได้ร่วมกัน ประชุมวางแผน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาอิสลามศึกษา และยังพบว่าโรงเรียนขาดการวางแผน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ไม่มี ความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีการเปลี่ยนครูบ่อย ส่งผลกระทบต่อนักเรียน เกิดตำแหน่งว่าง ไม่มีครูผู้สอน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง

3. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร (บริหารหลักสูตร)

ภาพรวมสภาพปัญหาด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร (บริหารหลักสูตร) พบว่าครูผู้สอนไม่ได้จัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม เนื่องจากไม่ได้ศึกษาหลักสูตร ครูไม่ได้จัดทำแผนหลักสูตรทุกรายวิชา และนักเรียนไม่มีพื้นฐานด้านอิสลามศึกษา และในการจัดการเรียนการสอน ครูสอนไม่ทันตามแผนที่กำหนด เนื่องจากมีกิจกรรมเยอะ และเนื้อหาหลักสูตรมีมาก ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือเรียน สื่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา สื่อนวัตกรรมใหม่ๆที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา รวมทั้งบางโรงเรียนสถานที่เรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ สถานที่ประกอบศาสนกิจและสถานที่อาบน้ำละหมาดไม่ปกปิด ชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา

การดำเนินการใช้หลักสูตร (บริหารหลักสูตร) ในโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้มและครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม พบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียน ปัจจุบัน ประสบปัญหาต่างๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“การจัดการเรียนการสอนจัดไม่สอดคล้องกับ โครงสร้างของหลักสูตร จาก 8 สาระวิชา ต้องจัด 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่จัดเวลาเรียนได้ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ บางวิชาต้องสอนแบบบูรณาการเนื้อหาหลายวิชา”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 30 กรกฎาคม 2558)

“ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนวิชาภาษาอาหรับ ซึ่งไม่ได้ถนัดในด้านภาษาจึงสอนพื้นฐานให้กับนักเรียน ไม่ได้สอนตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดของหลักสูตร เนื่องจากนักเรียนไม่มีพื้นฐานทางด้านภาษาอาหรับ และภาษามลายู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านอิสลามศึกษาค่ำ”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 30 กรกฎาคม 2558)

“ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนทันกับหลักสูตร และ โครงการสอนที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีกิจกรรมมาก และเนื้อหาของหลักสูตรมีมาก และยากเกินความสามารถของนักเรียนในวิชาภาษามลายูและภาษาอาหรับ”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 30 กรกฎาคม 2558)

และพบว่า โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มส่วนใหญ่ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านการจัดการเรียนการสอน เอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ห้องเรียน อาคารประกอบศาสนกิจ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ในการจัดการเรียนการสอนขาดแคลนสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น Projector; วัสดุทัศน รวมถึงบรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน เพราะมีห้องเรียนจำกัดต้องจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในห้องละหมวดโดยไม่มีกำแพงกั้น ซึ่งมีนักเรียน 3 ห้อง และครู 3 คน ทำให้เกิดเสียงดังรบกวนเป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ของนักเรียน”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 30 กรกฎาคม 2558)

“โรงเรียนของเราไม่มีงบประมาณโดยตรงที่ใช้จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ก็ใช้สื่อที่มีอยู่ ได้รับจากเขตพื้นที่เป็นปากกาอ่านอัลกุรอาน แต่มีแค่ สามเครื่อง ซึ่งใช้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 30 กรกฎาคม 2558)

“นักเรียนมีการประกอบศาสนกิจในหอประชุมทุกวัน ซึ่งไม่มีสถานที่ อาคารปฏิบัติศาสนกิจโดยเฉพาะ เมื่อมีกิจกรรมต่างๆ ในหอประชุมก็ส่งผลกระทบต่อการประกอบศาสนกิจของนักเรียน ”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า โรงเรียนที่สอนอิสลามศึกษาแบบเข้มขาดความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และบุคคลใกล้ชิดคิดในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักอิสลาม และครูผู้สอนดำเนินการสอนโดยไม่มีแผนการสอน และไม่ได้เตรียมความพร้อมก่อนสอน อาศัยความเคยชิน ในการสอน ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย และไม่มี การนำเสนอผลงานด้านอิสลามศึกษา เผยแพร่ ถ่ายทอดประสบการณ์กัน เพื่อนำไปใช้พัฒนาตนเอง และผู้เรียนต่อไป สอดคล้องกับผู้ที่ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ทางโรงเรียนปลูกฝังนักเรียน ให้ปฏิบัติละหมาด แต่งกาย ปฏิบัติตนตามหลักอิสลาม แต่เมื่อนักเรียนกลับไปอยู่บ้านผู้ปกครอง ไม่นั่นย้ำ เรื่องละหมาดและ การแต่งกาย ทำให้นักเรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของศาสนา เพราะขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักอิสลาม”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 5, 11 สิงหาคม 2558)

“โรงเรียนของเรามีครูผู้สอนจำกัด มีครูผู้สอนอิสลามเพียง 9 คน ในโรงเรียน แต่เด็กนักเรียนมีพันกว่าคน ทำให้ครูผู้สอนมีคาบสอนเยอะจึงทำแผนการสอนได้ไม่ครบทุกวิชา ให้ครูผู้สอนทำแผนการสอนคนละหนึ่งวิชาเท่านั้น”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 8 สิงหาคม 2558)

“ทางโรงเรียนจัดการเรียนการสอนครบทุกวิชา แต่ครูผู้สอนทำแผนการสอนไม่ครบทุกรายวิชา ทำแค่วิชาเดียว เพราะไม่มีเวลาว่างในการจัดทำแผน ต้องสอนสัปดาห์ละ ยี่สิบกว่าคาบ” (ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 8 สิงหาคม 2558)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอ หรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการในด้านอิสลามศึกษา เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู นำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 8 สิงหาคม 2558)

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปสภาพปัญหาด้านการดำเนินการ บริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) อิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 10 สภาพปัญหาการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)

จากภาพประกอบที่ 10 ภาพรวมสภาพปัญหาด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) สรุปได้ว่า ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม เนื่องจากขาดความเข้าใจในด้านหลักสูตรไม่สามารถแปลงหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูสอนไม่ทันตามเนื้อหาเวลาที่กำหนด เนื่องจากมีกิจกรรมเยอะ และเนื้อหาหลักสูตรมีมาก และครูไม่ได้จัดทำแผนการสอนทุกรายวิชา ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม ทั้งวัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน สื่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา สื่อนวัตกรรมใหม่ๆที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา รวมทั้งบางโรงเรียนสถานที่เรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ สถานที่ประกอบศาสนกิจและสถานที่อาบน้ำละหมาดไม่ปกปิด ชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันอิสลามศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการจัดกิจกรรมนำเสนอเผยแพร่ผลงาน นวัตกรรมด้านอิสลามศึกษา เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้ครูนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

ภาพรวมสภาพปัญหาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล พบว่า ภายในสถานศึกษาไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศด้านอิสลามศึกษาโดยตรง ขาดการวางแผนงานการนิเทศที่ชัดเจน ไม่มีแผนงาน/โครงการนิเทศ ติดตาม กำกับ ในสถานศึกษา ไม่มีเครื่องมือใช้ประกอบการนิเทศ และขาดเทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย คณะกรรมการนิเทศไม่ทำการนิเทศการสอน กำกับ ติดตามและประเมินผลโดยตรง ได้รับการนิเทศ ติดตามไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับสถานศึกษา ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศ รายงานผลให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาตนเองต่อไป ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศ เพื่อรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนรับทราบ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ดูแลด้านอิสลามศึกษา

การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลในโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม พบว่าปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลในโรงเรียนปัจจุบันประสบปัญหาต่างๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“ผู้บริหารไม่เข้าใจหลักสูตร เนื้อหาสาระเกี่ยวกับอิสลามศึกษา เนื่องจากผู้บริหารเป็นไทยพุทธจึงไม่สามารถทำการนิเทศเนื้อหา การสอนของครูผู้สอนได้ จึงทำการประเมินโดยภาพรวม ดูการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม”
(ผู้บริหารโรงเรียน 1,4 กันยายน 2558)

“ด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลในการทำงาน ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานไม่ได้เข้ามานิเทศโดยตรง ส่วนใหญ่เพื่อนครูนิเทศกันเอง และไม่นิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง”
(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 8 สิงหาคม 2558)

“ครูไม่สามารถนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองได้เพราะไม่มีการนิเทศติดตาม และประเมินผล ทำให้ครูไม่รู้จักตนเอง และไม่สามารถพัฒนาตนเองได้”
(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

“ทางโรงเรียนไม่มีคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการสอนอิสลามศึกษา ซึ่งครูผู้สอนไม่ได้รับการนิเทศการสอนจากสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ดูแลด้านอิสลามศึกษาก็ไม่เข้ามานิเทศ ทำให้ไม่ทราบจุดเด่น จุดด้อยของตัวเอง จึงไม่สามารถนำข้อมูลมาพัฒนาตนเองต่อไป”
(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 30 กรกฎาคม 2558)

“การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ยังประสบปัญหา ครูสอนหลายวิชา คาบสอนเยอะ ไม่ค่อยมีเวลาทำแผนการสอน และส่งงาน เอกสารทางวิชาการไม่ทันตามวันเวลาที่กำหนด แต่ฝ่ายวิชาการก็ยืดหยุ่นเวลาส่งเอกสารให้”
(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 8 สิงหาคม 2558)

นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า โรงเรียนที่สอนอิสลามศึกษาแบบเข้มไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศด้านอิสลามศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่นิเทศ กำกับ ดูแล และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาด้านอิสลามศึกษาต่อไป และพบว่าโรงเรียนไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการการนิเทศ รายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนรับทราบ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวไว้ว่า

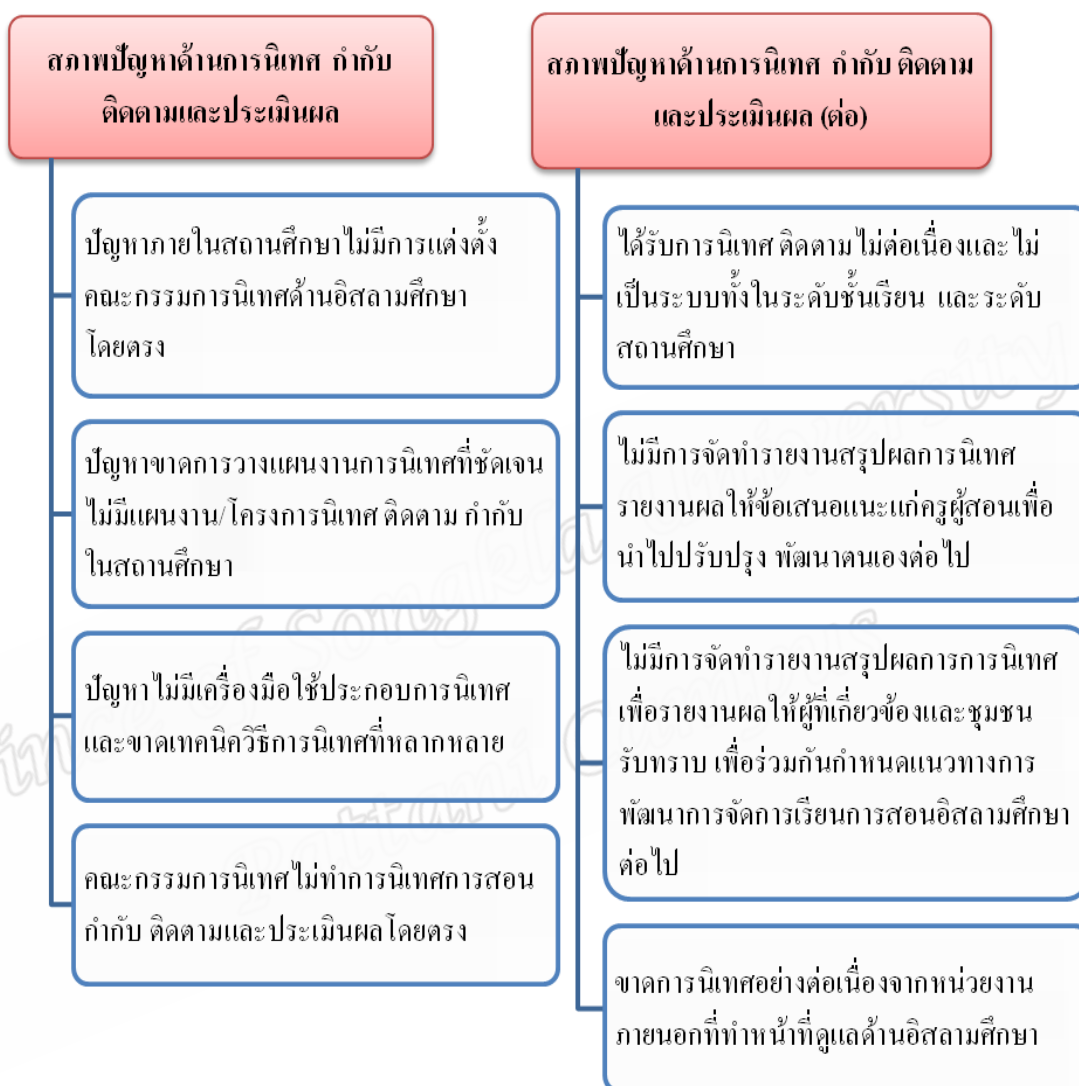
“โรงเรียนมีคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล โดยจัดการนิเทศตามสายชั้น ซึ่งไม่ได้กำหนด วางแผนงานการนิเทศที่ชัดเจน และไม่ได้ทำการนิเทศการสอนโดยตรง จะดูโดยภาพรวม และครูอิสลามศึกษาก็ไม่ได้ทำการนิเทศการสอนด้วยกัน”
(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 30 กรกฎาคม 2558)

“โรงเรียนมีการนิเทศการดำเนินงานของครู แต่ไม่มีการสรุปรายงานให้ครูและผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบ ทำให้ไม่รู้ว่าตนเองบกพร่อง ควรแก้ไขพัฒนาตนเองอย่างไร”
(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 8 สิงหาคม 2558)

“โรงเรียนไม่มีคณะกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และไม่มีการนิเทศครูผู้สอนอิสลามศึกษา ครูจึงไม่สามารถนำผลการประเมินมาพัฒนาตนเองได้เพราะไม่มี การนิเทศ ติดตามและประเมินผลเลย”
(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 10 สิงหาคม 2558)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ 11 สภาพ ปัญหาการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

จากภาพประกอบที่ 11 ภาพรวมสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล สรุปได้ว่า ภายในสถานศึกษาไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศด้าน อิสลามศึกษาโดยตรง ขาดการวางแผนงานการนิเทศที่ชัดเจน ไม่มีแผนงาน/โครงการนิเทศ ติดตาม กำกับ ในสถานศึกษา ไม่มีเครื่องมือใช้ประกอบการนิเทศ และขาดเทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย คณะกรรมการนิเทศไม่ทำการนิเทศการสอน กำกับ ติดตามและประเมินผลโดยตรง ได้รับการนิเทศ ติดตามไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และหน่วยงานภายนอก

ที่ทำหน้าที่ดูแลด้านอิสลามศึกษา ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศ รายงานผลให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องชุมชนรับทราบ เพื่อครูผู้สอนสามารถนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อไป และเพื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา

1. ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม

ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตร ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร ควรมีการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามให้กับผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“เมื่อโรงเรียนประสบปัญหา คือ ครู ผู้บริหาร และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ไม่มีความรู้ในด้านหลักสูตร ก็ควรมีการอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามให้มีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาการบริหารหลักสูตรต่อไป” (ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 30 กรกฎาคม 2558)

“ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มควรมีการอบรม ประชุมวางแผนหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาอิสลามศึกษาต่อไป”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 8 สิงหาคม 2558)

“ผมคิดว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่เข้าร่วมโครงการ จัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของรัฐ ทุกคน เพื่อสร้างความเข้าใจในการบริหารการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นแนวทางให้ครูและผู้บริหารมีแนวคิดใหม่ ๆ ทันทต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21”

(ผู้อำนวยการโรงเรียน 2, 8 สิงหาคม 2558)

และทางโรงเรียนควรมีการสอนงานให้กับครูที่เข้าใหม่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ในการวางแผน และดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“ ทางโรงเรียนควรมีการจัดอบรม ปฐมนิเทศ สอนงานให้กับครูที่เข้าใหม่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตรต่อไปในอนาคตได้เป็นอย่างดี ”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 5, 11 สิงหาคม 2558)

ให้หน่วยงานภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องในด้านอิสลามศึกษา เช่น รอมฎอนสัมพันธ์ กวนอาซุรอ อบรมคุณธรรมจริยธรรม

“ให้ผู้รับผิดชอบเสนอผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และให้เงินรายหัวให้แก่นักเรียนที่เรียนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อนำงบประมาณไปใช้ในการจัดทำสื่อ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สร้างอาคารเรียน สถานที่ประกอบศาสนกิจ และรัฐบาลควรจัดหาหนังสือเรียนให้กับนักเรียน จัดสรรงบประมาณให้กับอิสลามศึกษาอย่างเพียงพอ”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 3 กรกฎาคม 2558)

มีการเสนอให้รับครูที่จบอิสลามศึกษาโดยตรง และมีการจัดครูให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

“เนื่องจากโรงเรียนครูผู้สอนไม่ได้จบทางด้านอิสลามศึกษา และทางด้านทางภาษาอาหรับโดยตรง ทำให้ครูประสบปัญหาในการสอนวิชาภาษาอาหรับ ดังนั้น โรงเรียนควรรับครูให้จบตรงสาขาวิชา และครูที่มีความรู้ และมีประสบการณ์ในด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาโดยตรง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมารวมทั้งจัดบุคลากรครูให้เหมาะสมกับนักเรียนและจำนวนชั้นเรียน”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 8 สิงหาคม 2558)

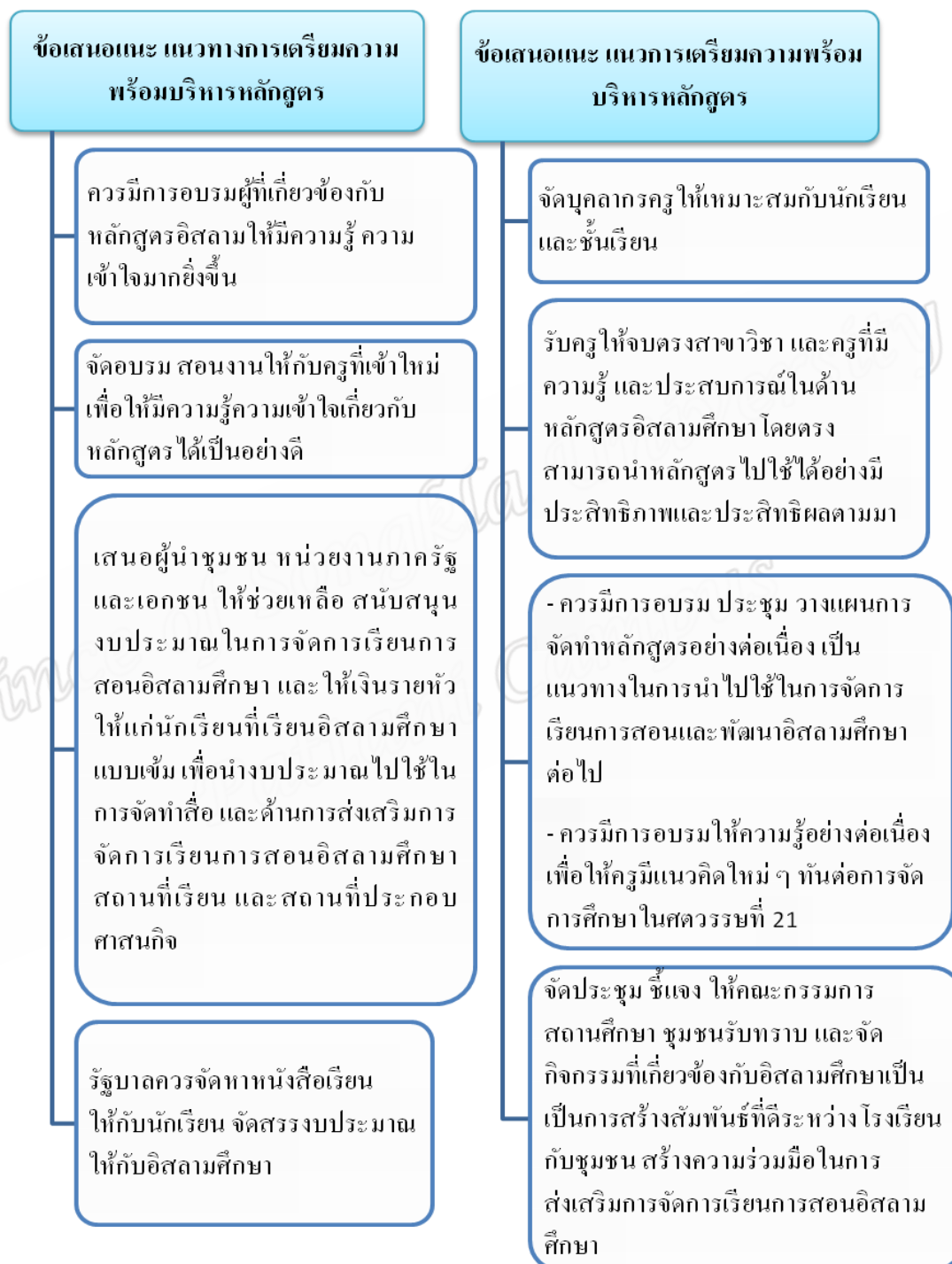
เมื่อโรงเรียนมีการนำหลักสูตรใหม่มาใช้ควรมีการประชุม ประชาสัมพันธ์ให้
ชุมชนรับทราบ โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร และเมื่อทำแผนงาน โครงการ
กิจกรรมต่างๆก็มีการเสนอให้ชุมชนรับทราบ และเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด

“หลักสูตรอิสลามศึกษาของโรงเรียนจะประสบความสำเร็จนั้นจะต้องให้ชุมชนเข้ามามี
ส่วนร่วมให้มากที่สุด เพราะเมื่อมีอะไรเกิดขึ้นชุมชนก็พร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ซึ่งโรงเรียนต้อง
จัดประชุม ชี้แจง ให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนรับทราบ เมื่อมีหลักสูตรใหม่ หรือรับนโยบาย
มาจากส่วนกลางเพื่อมาพัฒนาโรงเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษาต้องแจ้ง
ให้ชุมชนรับทราบ ซึ่งเป็นการสร้างความร่วมมือในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลาม
ศึกษาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 3, 4 กันยายน, 2558)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหาร
หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมบริหาร
หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 12 ข้อเสนอแนะ แนวทางการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร

จากภาพประกอบที่ 12 ภาพรวมข้อเสนอแนะแนวทางการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร สรุปได้ว่า ควรมีการอบรมผู้ที่เกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรมากยิ่งขึ้น และมีการจัดอบรม สอนงานให้กับครูที่เข้าใหม่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเพราะครูบางคนยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ยังพบว่าโรงเรียนขาดงบประมาณในการพัฒนาด้านอิสลามศึกษา ควรมีการเสนอผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้ช่วยเหลือ สนับสนุน งบประมาณ ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และให้เงินรายหัวให้แก่นักเรียนที่เรียนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อนำงบประมาณไปใช้ในการจัดทำสื่อ และควรมีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ทั้งสถานที่เรียน และสถานที่ประกอบศาสนกิจ รัฐบาลควรจัดหาหนังสือเรียนให้กับนักเรียน จัดสรรงบประมาณให้กับอิสลามศึกษา จัดบุคลากรครูให้เหมาะสมกับนักเรียนและชั้นเรียน และรับครูให้จบตรงสาขาวิชา และความรู้ ประสบการณ์ในด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาโดยตรง สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมา ควรมีการอบรม ประชุม วางแผนการจัดทำหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เป็นแนวทางในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาอิสลามศึกษาต่อไป และให้ครูมีแนวคิดใหม่ ๆ ท้นต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จัดประชุม ชี้แจง ให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนรับทราบ และวางแผนจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สร้างความร่วมมือในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

2. ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร มีดังนี้ คือ ควรจัดวิชาสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมและความถนัดของครูผู้สอน สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาต้องรับครูที่จบอิสลามศึกษาโดยตรง หรือผู้ที่จบทางด้านภาษามลายูและภาษาอาหรับเพื่อสามารถสอนอิสลามศึกษาได้ทุกวิชา แต่พบว่า ปัจจุบันนี้หลายโรงเรียนรับครูผู้สอนไม่จบอิสลามศึกษาโดยตรง ดังนั้น ก่อนที่จะเปิดภาคเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุม วางแผน ปรึกษาเกี่ยวกับรายวิชาที่สอน ว่ามีปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง ใครที่ถนัด

วิชาอะไร ก็สามารถจัดรายวิชาสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมและถนัดของครูผู้สอน เพื่อไม่ให้ เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนในเวลาต่อมา

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 30 กรกฎาคม 2558)

พบว่าหลายโรงเรียนไม่สามารถจัดตาราง เวลาเรียน สอดคล้องกับหลักสูตร จึงเกิด ปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอน เรียนไม่ทันเนื้อหาของหลักสูตร โรงเรียนควรจัดตารางเวลา เรียนให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“โรงเรียนไม่สามารถจัดเวลาเรียนได้สอดคล้องกับหลักสูตร ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านอิสลามศึกษาดำ ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบจากเขตพื้นที่ควรลงมาดูการดำเนินการจัดการ เรียนการสอนของทุกโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือ และหาทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการให้ทุกโรงเรียน ที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม จัดตาราง เวลาเรียนให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรที่ กำหนด”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 30 กรกฎาคม 2558)

เนื่องจากนักเรียนมีพื้นฐานด้านอิสลามศึกษาแตกต่างกัน นักเรียนบางคนอ่าน อัลกุรอานได้ แต่อีกบางคนไม่รู้จักพยัญชนะภาษาอาหรับ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียน การสอน ดังนั้น จัดคาบสอนเพิ่มเติม ให้นักเรียนที่อ่านภาษาอาหรับไม่ได้ รวมทั้งจัดกิจกรรมคำภาษา เพื่อให้นักเรียนสนใจ เข้าใจภาษาเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอนได้สะดวกและราบรื่น สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“โรงเรียนของผมมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา โดยเฉพาะซึ่งทำการบริหารร่วมกับฝ่ายบริหารวิชาการของโรงเรียน มีการประชุม ครุและวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างชัดเจน การวางแผนการเรียนการสอนจะเน้นการปฏิบัติจริง เน้นการ เรียนอัลกุรอาน ซึ่งเป็นนโยบายของโรงเรียน คือ นักเรียนต้องเรียนอัลกุรอาน หลักสูตร กิรออาตีใน คาบแรกตอนเช้า มีความเชื่อว่า คนมุสลิมต้องเรียนรู้อัลกุรอานเพราะเป็นบทบัญญัติในอิสลาม ถ้านักเรียนอ่านไม่เป็น ก็จัดคาบสอนเพิ่มเติม สอนพื้นฐานทางด้านภาษาอาหรับ และสอนอัลกุรอาน ให้นักเรียนที่อ่านภาษาอาหรับไม่ได้ รวมทั้งจัดกิจกรรมคำภาษา เพื่อให้นักเรียนสนใจ เข้าใจภาษา เพิ่มมากขึ้น” (ผู้บริหาร โรงเรียน 2, 10 สิงหาคม 2558)

ในการวางแผนหลักสูตรทางโรงเรียน ต้องวิเคราะห์ผู้เรียน สภาพแวดล้อม บริบทพื้นที่ และมีการประชุม วางแผน ก่อนจัดทำหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“ก่อนวางแผนหลักสูตรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน ต้องร่วมกันวิเคราะห์ผู้เรียน สภาพแวดล้อม บริบทพื้นที่ และมีการประชุม วางแผน ก่อนจัดทำหลักสูตร โครงการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายก็คือนักเรียน” (ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 8 สิงหาคม 2558)

“ฉันคิดว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรึกษาหารือร่วมกับครูผู้สอน ร่วมกันวางแผนงาน และแต่งตั้งครูที่เลี้ยงต้องคอยแนะแนวทางการดำเนินงานให้ครูผู้สอนตลอดระยะเวลา เพราะครูผู้สอนบางคนไม่มีประสบการณ์ในเรื่องการวางแผนหลักสูตร การใช้หลักสูตร เพราะเป็นครูใหม่ต้องอาศัยการบอกเล่าของครูผู้ที่มีประสบการณ์” (หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 8 สิงหาคม 2558)

“ทั้งผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ทุกภาคส่วน ควรมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร เพราะทุกคนเกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้ ในการบริหารจัดการหลักสูตรนั้นต้องอาศัยผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมคิด ร่วมทำ เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่ม โดยทุกคนเห็นชอบพร้อมกัน เมื่อมีการนำไปใช้แล้ว ก็ต้องร่วมกัน วิเคราะห์ คุณภาพการจัดการศึกษาอิสลามศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป” (ผู้บริหาร โรงเรียน 3,4 กันยายน 2558)

“งานทุกอย่างของโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้นั้นก็ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นที่มาของความสำเร็จของงานคือการเตรียมการ วางแผนล่วงหน้า จากนั้นมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบไปศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนดำเนินงานจริง ซึ่งการทำงานของโรงเรียนต้องทำงานเป็นทีม โดยโรงเรียนต้องมีการวางแผนงานอย่างชัดเจน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการมอบหมายงานอย่างชัดเจน” (ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 10 สิงหาคม 2558)

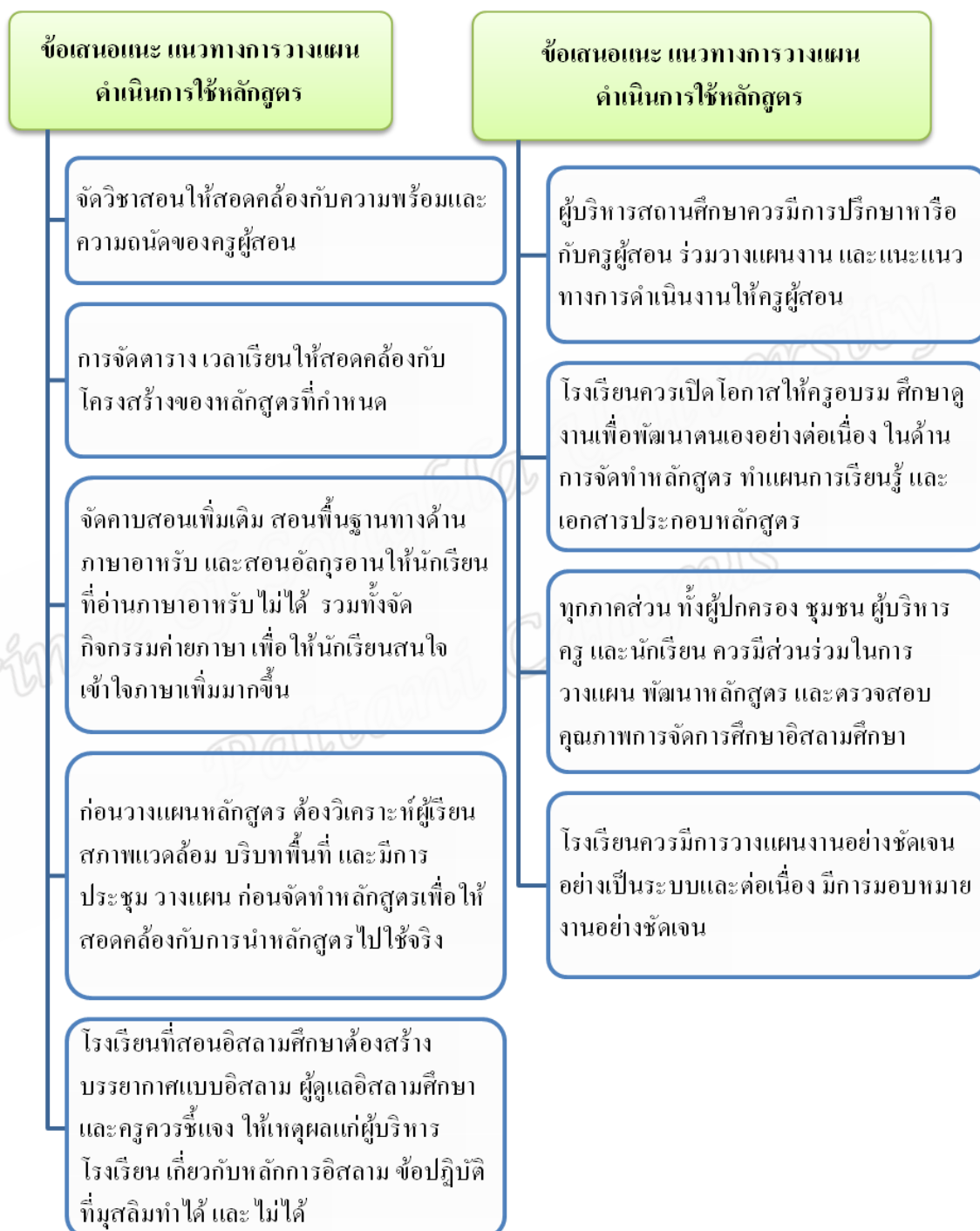
หน่วยงานที่รับผิดชอบและครูในโรงเรียน มีการชี้แจง บอกหลักฐานและเหตุผลที่ชัดเจนให้ผู้บริหารโรงเรียนทราบ เกี่ยวกับบทบัญญัติหลักการทางศาสนา ว่าอะไรถูก อะไรผิด เพราะในสถานศึกษามีกิจกรรมที่หลากหลาย กิจกรรมบางกิจกรรมมุสลิมปฏิบัติไม่ได้ เช่น กิจกรรมหล่อเทียนพรรษา พิธีไหว้ครู ฯลฯ เพื่อโรงเรียนสามารถวางแผนกำหนดกิจกรรมต่างๆ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวไว้ว่า

“หน่วยงานที่ดูแลด้านอิสลามศึกษาต้องประชุมชี้แจงให้ผู้บริหารรับทราบเกี่ยวกับหลักการอิสลาม ข้อปฏิบัติที่ทำได้และทำไม่ได้ ทำให้ครูและนักเรียนสบายใจขึ้น และครูควรชี้แจงให้เหตุผลแก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเน้นย้ำผู้บริหารเกี่ยวกับขอบเขตของกิจกรรมต่างๆ ซึ่งโรงเรียนที่สอนอิสลามศึกษาแบบเข้มต้องสร้างบรรยากาศแบบอิสลาม เพื่อสร้างความไว้วางใจต่อชุมชนที่ส่งลูกหลานมาเรียน”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหาร หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 13 ข้อเสนอแนะ แนวทางการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

จากภาพประกอบที่ 13 ภาพรวมข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร สรุปได้ว่า ควรจัดวิชาสอนให้สอดคล้องกับความพร้อมและความถนัดของครูผู้สอน รวมทั้งจัดตาราง เวลาเรียนให้สอดคล้องกับ โครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด จัดคาบสอนเพิ่มเติมสอนพื้นฐานทางด้านภาษาอาหรับ และสอนอัลกุรอานให้นักเรียนที่อ่านภาษาอาหรับไม่ได้ รวมทั้งจัดกิจกรรมค่ายภาษา เพื่อให้นักเรียนสนใจ เข้าใจภาษาต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ก่อนวางแผนหลักสูตร ต้องวิเคราะห์ผู้เรียน สภาพแวดล้อม บริบทพื้นที่ และมีการประชุม วางแผน ก่อนจัดทำหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง ควรชี้แจงให้เหตุผลแก่ผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่มุสลิมทำได้ และทำไม่ได้ โรงเรียนที่สอนอิสลามศึกษาต้องสร้างบรรยากาศแบบอิสลาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการปรึกษาหารือกับครูผู้สอน ร่วมวางแผนงาน และแนะแนวทางการดำเนินงานให้ครูผู้สอน และ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูอบรม ศึกษาดูงาน ในด้านการจัดทำหลักสูตร ทำแผนการเรียนรู้ และเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญ ทุกภาคส่วน คือ ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอิสลามศึกษา โรงเรียนควรมีการวางแผนงานอย่างชัดเจน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการมอบหมายงานอย่างชัดเจน

3. ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)

ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) มีดังนี้ คือ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนอิสลามไม่สอดคล้องกับ โครงสร้างของหลักสูตร ดังนั้นต้องจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา เพื่อให้เรียนรู้ได้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“วิธีการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากโรงเรียนไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับ โครงสร้างของหลักสูตร ครูต้องศึกษาให้รอบรู้ ต้องสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนครบตามหลักสูตร รวมทั้งครูอิสลามศึกษาต้องชี้แจงหัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ และเข้าใจ เกี่ยวกับ โครงสร้าง เวลาเรียนของหลักสูตรอิสลามศึกษา และที่สำคัญให้เขตพื้นที่ลงมานิเทศดูการจัดการเรียนอิสลามศึกษาของทุกโรงเรียน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 9 สิงหาคม 2558)

ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้เร็ว ครูต้องทำแผนการสอน ครูต้องสอนโดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องใช้สื่อที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กสนใจ โดยเฉพาะสื่อ นวัตกรรมที่แปลกใหม่ ดังนั้นครูต้องเตรียมพร้อมอยู่เสมอ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“ซึ่งการสอนแต่ละครั้งนั้นครูต้องมีการเตรียมความพร้อม โดยการเขียนแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน เมื่อผู้สอนไม่อยู่ก็สามารถให้ผู้อื่นทำการสอนแทนได้โดยมีรายละเอียดตามแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งโรงเรียนของผมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนในรายวิชาอิสลามศึกษาครบทุกวิชา โดยมีการตรวจเช็ค ประเมินการทำแผนการสอนทุกเดือน มีการบันทึกหลังแผนทุกแผน”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 3, 4 กันยายน 2558)

“การดำเนินการสอน ก็จะสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นการใช้สื่อการสอน การท่องจำ ใช้บทเพลงอาซานิด นำเสนอวีดิทัศน์ และเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านอิสลามศึกษา มีการแข่งขันอาซาน ตอบปัญหาอิสลามศึกษา การจัดการเรียนการสอนเน้นด้านภาษา ๔ ภาษา คือ ภาษาไทย อังกฤษ มลายู และภาษาอาหรับ เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งมีการนำนักเรียนไปเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสภาพจริง”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 2, 10 สิงหาคม 2558)

“การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันก็สามารถจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรตัวชี้วัด จุดประสงค์ เนื้อหาและความสามารถของนักเรียน โดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เช่น การสาธิต การทดลองปฏิบัติจริง การบรรยาย ฯลฯ มีการใช้สื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย มีการสอนซ่อมเสริมวิชาอิสลามศึกษาให้กับนักเรียนในคาบชุมนุม โดยสอนอัลกุรอาน หลักสูตร กิรออาตี และสอนภาษาอาหรับให้แก่ นักเรียน และเชิญชุมชนมาเป็นวิทยากรให้ความรู้กับนักเรียน และใช้มัสยิดเป็นแหล่งเรียนรู้อิสลามศึกษา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน I-NET สูงขึ้น”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 10 สิงหาคม 2558)

“หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการนี้ ต้องมีการจัดอบรมเทคนิคการสอน การทำสื่อ ให้ครูสร้างสื่อ ผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย และสามารถนำไปใช้สอนนักเรียนได้จริง เพื่อ พัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีศักยภาพมากที่สุด เพราะก่อนหน้านี้ได้มีการอบรมผลิต สื่ออิสลามศึกษากัน แต่ไม่ได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะไม่มีความสมบูรณ์ใน เนื้อหา ”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 8 สิงหาคม 2558)

พบว่าบางโรงเรียนไม่มีห้องเรียนอิสลามศึกษาโดยเฉพาะ เพราะห้องเรียนมีไม่พอ กับจำนวนนักเรียน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาก็ไม่จำเป็นต้องเรียนทฤษฎีใน ห้องเรียน สามารถเรียนรู้โดยการปฏิบัติ อาจจะใช้ห้องละหมาด สนาม แหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้จริง ระหว่างรอห้องเรียนใหม่ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“เมื่อเรียนหลายห้องในสถานที่เดียวกันทำให้บรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ดังนั้นในระยะเวลาที่ครูจึงใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด สนามเด็กเล่น มัสยิด เพราะเด็กสามารถเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ให้อาบน้ำละหมาด ละหมาด คู่มือที่อัลลอฮ์สร้าง รอบๆตัว ก็สามารถสอนนักเรียนได้โดยไม่ต้องอยู่ในห้องเรียนสี่เหลี่ยม ก็พบว่านักเรียนเรียน สนุก และมีความสุขกับการเรียนรู้นอกสถานที่ ”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 30 กรกฎาคม 2558)

พบว่า นักเรียนเมื่อมาโรงเรียนก็ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน อยู่ในกรอบ ของศาสนา เช่น ละหมาด ใส่อุปกรณ์แต่งกายถูกต้องตามหลักศาสนา พูจาไฟเราะ แต่เมื่อกลับบ้าน พบว่า นักเรียนไม่ปฏิบัติเหมือนอยู่ใน โรงเรียน คือ แต่งกายไม่ถูกต้องตามหลักศาสนา ไม่ปฏิบัติ ละหมาด เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชน ไม่นั่นย้ำ ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ดังนั้นทุกภาคส่วนต้อง ร่วมด้วยช่วยกันปลูกฝัง เพื่อให้ลูกหลานตระหนักถึงความสำคัญของศาสนาสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่า

“โรงเรียนต้องประชุมผู้ปกครอง ปรึกษาหารือ ขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง สร้างความ ตระหนักให้เห็นความสำคัญ และส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามหลักอิสลาม หรือจัด กิจกรรมประกวด หนูน้อยมุสลิม จัดทำสมุดบันทึกความดีให้ผู้ปกครองและครูตรวจการทำความดี ของนักเรียน เพื่อฝึกให้นักเรียนปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 1, 30 กรกฎาคม 2558)

ในการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาอิสลามศึกษา ครูผู้สอนใช้หนังสือสอนนักเรียน แต่เนื้อหาบางอย่างไม่สอดคล้องกับหลักสูตรซึ่งต้องใช้หนังสือหลากหลาย และหนังสือที่ใช้เรียนได้รับจากเขตพื้นที่ที่มีเฉพาะภาษามลายู และภาษาอาหรับ โดยไม่มีการแปลเป็นภาษาไทย ทำให้นักเรียนไม่สามารถศึกษาด้วยตนเอง เพราะนักเรียนบางคน อ่านไม่ออก แปลความหมายไม่เป็น ซึ่งต้องเรียนรู้จากครูเท่านั้น

“ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำสื่อ หนังสืออิสลามศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการสอนได้อย่างครอบคลุม สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา และนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทุกสถานที่ และสามารถเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่มได้อย่างเข้าใจ”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 5, 11 สิงหาคม 2558)

สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยการศึกษาต่อ ทำวิจัย นำเสนอผลงาน ร่วมแชร์ประสบการณ์กับเพื่อนครูต่าง โรงเรียน รับฟังการเสวนาทางวิชาการด้านอิสลามศึกษา เพื่อให้มีองค์ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูทำวิจัย หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ประชุมเครือข่ายโรงเรียนเพื่อรับฟังประสบการณ์จากเพื่อนครู รวมทั้งเข้ารับฟังการเสวนาทางวิชาการ เพื่อให้ครูมีความรู้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป”

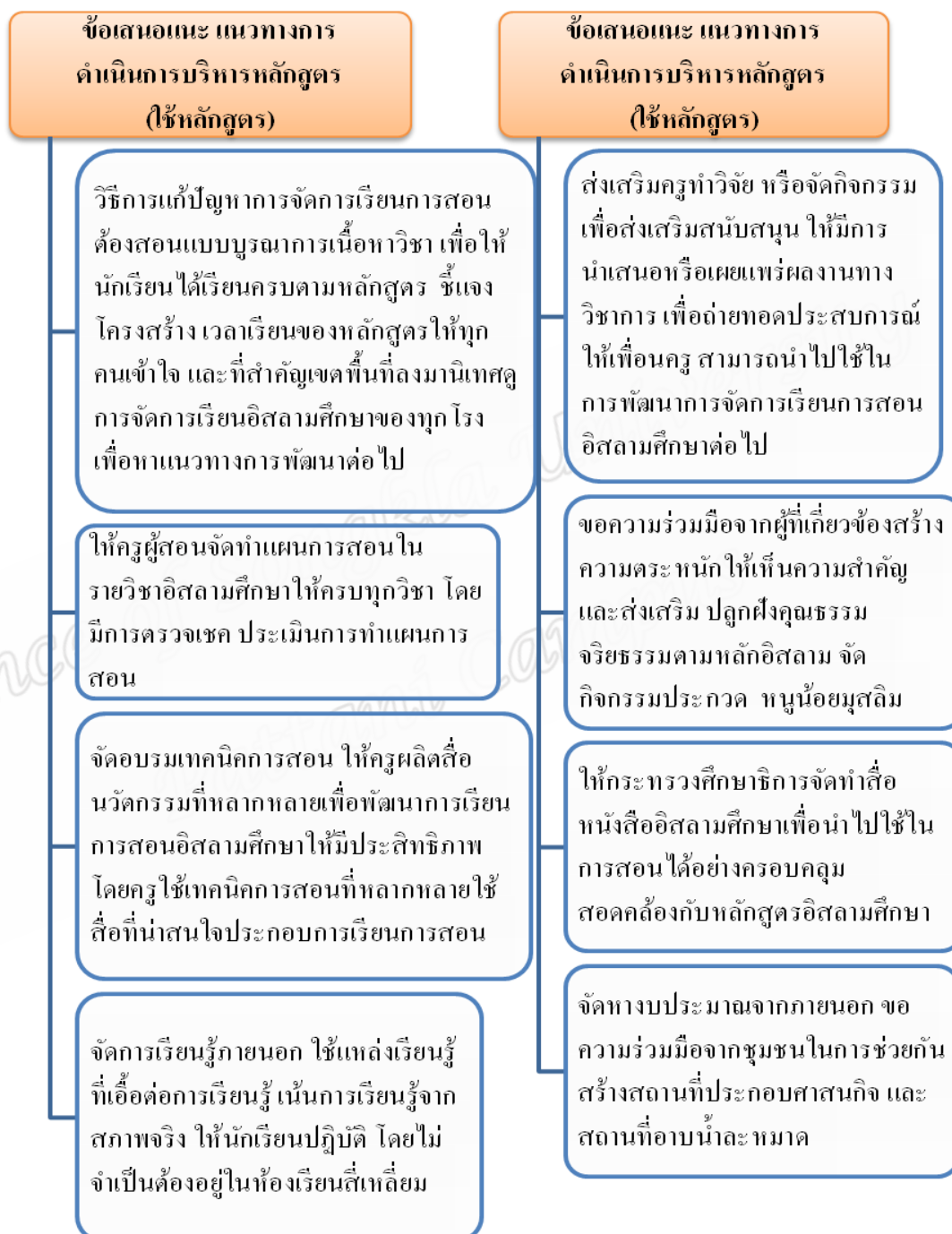
(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 8 สิงหาคม 2558)

ในโรงเรียนที่สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม หลายโรงเรียนยังไม่มีความพร้อมในด้านการประกอบศาสนกิจ (ละหมาด) และสถานที่อาบน้ำละหมาดไม่ปกปิด เพราะขาดงบประมาณในการจัดทำอาคารเรียน อาคารละหมาดสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“ผมคิดว่าโรงเรียนควรหางบประมาณจากภายนอก ขอความร่วมมือจากชุมชน ช่วยกันสร้างสถานที่ประกอบศาสนกิจ และสถานที่อาบน้ำละหมาด หางบประมาณโดยจัดงานเลี้ยงโรงเรียนเพื่อของบประมาณจากศิษย์เก่า และผู้นำชุมชน เป็นการหารายได้มาสมทบทุนสร้างอาคารละหมาดให้กับนักเรียน”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 30 กรกฎาคม 2558)

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหาร หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการบริหาร หลักสูตร (ใช้หลักสูตร) อิสลามศึกษาแบบเข้ม ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 14 ข้อเสนอแนะ แนวทางการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)

จากภาพประกอบที่ 14 ภาพรวมข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการบริหารหลักสูตร(ใช้หลักสูตร) สรุปได้ว่า สำหรับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) วิธีการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร ต้องสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนครบตามหลักสูตร ชี้แจงโครงสร้าง เวลาเรียนของหลักสูตรให้ทุกคนเข้าใจ และที่สำคัญเขตพื้นที่ลงมานิเทศการจัดการเรียนอิสลามศึกษาของทุกโรงเรียน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาต่อไป ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนในรายวิชาอิสลามศึกษาให้ครบทุกวิชา โดยมีการตรวจสอบ ประเมินการทำแผนการสอน จัดอบรมเทคนิคการสอน การทำสื่อ ให้ครูผลิตสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีศักยภาพมากที่สุด โดยครูสอนโดยใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และใช้สื่อที่น่าสนใจประกอบการเรียนการสอน จัดการเรียนรู้ภายนอก ใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้จากสภาพจริง ให้นักเรียนปฏิบัติ โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในห้องเรียนสี่เหลี่ยม ส่งครูเข้านำเสนอผลงาน หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป ขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญ และส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามหลักอิสลาม จัดกิจกรรมประกวด หนูน้อยมุสลิม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนรักการทำมาดี การเป็นมุสลิมที่ดี โดยการเสริมแรงให้รางวัลแก่นักเรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านหลักสูตร เทคนิคการสอน การจัดทำสื่อการสอนเพื่อให้ครู แปลงหลักสูตรไปสู่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำสื่อ หนังสืออิสลามศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา จัดหางบประมาณจากภายนอก ขอความร่วมมือจากชุมชนในการช่วยกันสร้างสถานที่ประกอบศาสนกิจ และสถานที่อาบน้ำละหมาด

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

ข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีดังนี้ คือ ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล ทำการนิเทศอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง และคณะกรรมการนิเทศ ต้องมีเครื่องมือนิเทศอย่างชัดเจน เพื่อจะได้ข้อมูลที่ครอบคลุมทุกด้าน เมื่อทำการนิเทศเสร็จ ต้องสรุปรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ และที่สำคัญ

ให้กับครูผู้สอน เพื่อให้ครูรู้จุดเด่นจุดด้อยของตัวเอง เพื่อนำ ผล ไปพัฒนาตนเอง และการดำเนินงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่

“ควรให้คณะกรรมการที่รับผิดชอบจากหน่วยงานภายในเข้านิเทศ เทอมละ 2 ครั้ง และหน่วยงานภายนอกที่ดูแลด้านอิสลามศึกษาเข้านิเทศ ติดตาม การทำงานของครูอิสลามศึกษา ปีละ 1 ครั้ง เพื่อกระตุ้นให้ครูมีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา และเข้ามาสอบถามปัญหาที่ได้รับ เพื่อช่วยกันหาวิธีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 1, 4 กันยายน 2558)

“ระยะหลังนี้ไม่มีคณะกรรมการนิเทศอิสลามศึกษาในโรงเรียน ควรจัดตั้ง คณะกรรมการนิเทศ ติดตามและประเมินผล รวมทั้งมีการวางแผนงานที่ชัดเจน กำหนดวิธีการ ประเมิน เครื่องมือที่ใช้ จากนั้นสรุปผลการประเมิน และนำข้อมูลที่ได้ไปให้ครูผู้สอน เพื่อให้ครูรู้ จุดเด่นจุดด้อยของตัวเอง รวมทั้งเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบ เพื่อนำผลที่ได้รับจากการ ประเมินมาร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป ”

(ครูอิสลามศึกษาแบบเข้ม 4, 10 สิงหาคม 2558)

และพบว่าโรงเรียนบางโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ด้านอิสลามศึกษา ทำ หน้าที่นิเทศโดยตรงจัดให้มีการนิเทศการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่างๆ เพื่อให้ครูมีการวางแผนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงพัฒนาเทคนิค วิธีการสอนต่างๆที่หลากหลายให้มีคุณภาพ เพื่อ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มากที่สุดสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูล กล่าวว่

“โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ เป็นครูสอนอิสลามศึกษาร่วมกับหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียน นิเทศการทำแผนการสอน แลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ให้ความรู้ด้านหลักสูตร รวมทั้งมีการส่งครูเข้าอบรม เมื่อมีหน่วยงานต่างๆจัด อบรมรวมทั้งเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอน ด้านเทคนิคการสอน หลักสูตร การจัดทำ แผนการสอน ฯลฯ และเชิญโรงเรียนใกล้เคียงเข้ารับการอบรมด้วย”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 2, 10 สิงหาคม 2558)

“ เมื่อตอนที่เป็นผอ.โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ผมก็มีความสุข เพราะเป็นโรงเรียนที่ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการนิเทศครูอิสลามศึกษา ผมใช้วิธีการ นิเทศการสอนที่หลากหลาย โดยเข้าไปนิเทศในชั้นเรียน นิเทศการทำกิจกรรมโครงการ การทำ

แผนการสอน วิจัยในชั้นเรียน และการปฏิบัติงานที่รับมอบหมาย พบว่า ครูผู้สอนปฏิบัติการสอนได้
ดีสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้ ซึ่งนักเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้เรียนเยอะ นักเรียนเรียน
ทั้งวิชาสามัญและวิชาอิสลามศึกษา ซึ่งการเรียนเยอะนั้นแหละดีทำให้นักเรียนฉลาดและมีความรู้
ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ทั้งวิชา ศาสนา และวิชาสามัญ ”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 3, 4 กันยายน 2558)

“โรงเรียนของผม มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
ในการจัดการเรียนการสอนด้านอิสลามศึกษา รับผิดชอบดูแลอิสลามศึกษาโดยตรง โดยเข้ามานิเทศ
เทอมละ 2 ครั้ง การนิเทศ โรงเรียนได้ทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหน่วยงานภายนอก จากเขตพื้นที่ เข้ามา
นิเทศ ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 3, 8 สิงหาคม 2558)

โรงเรียนควรมีการประชุมคณะกรรมการนิเทศ เพื่อวางแผนปฏิทินการนิเทศ
รวมทั้งตั้งเกณฑ์ กำหนดเครื่องมือการนิเทศ เพื่อให้สามารถนำไปใช้และสรุปผลได้อย่างชัดเจน และ
ให้มีหน่วยงานภายนอกเข้ามาดูแลการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนอย่างน้อย ปี
การศึกษาละ 1 ครั้ง

“ก่อนอื่นต้องมีการประชุม ตั้งคณะกรรมการ วางแผนงานนิเทศที่ชัดเจน จัด
โครงการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลในสถานศึกษา และที่สำคัญคณะกรรมการนิเทศ ต้อง
จัดทำเครื่องมือนิเทศอย่างชัดเจนเพื่อใช้ประกอบการนิเทศ และผู้นิเทศ ต้องใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่
หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนในการนำไปใช้ประกอบการประเมิน”

(หัวหน้าอิสลามศึกษาแบบเข้ม 2, 30 กรกฎาคม 2558)

“ให้ผู้มีอำนาจสั่งการเขตพื้นที่ หรือหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ดูแลด้านอิสลาม
ศึกษา เข้ามานิเทศติดตาม การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อย ปีการศึกษา
ละ 1 ครั้ง เพื่อดูความก้าวหน้า และให้ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการจัดการศึกษาอิสลามศึกษา”

(ผู้บริหาร โรงเรียน 1, 4 กันยายน 2558)

ทั้งนี้ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างกำลังใจให้ครูอิสลามศึกษามีกรอบ
ทิศทางในการพัฒนาหน้าที่การงานและยกระดับอิสลามศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป ให้โรงเรียนที่มี

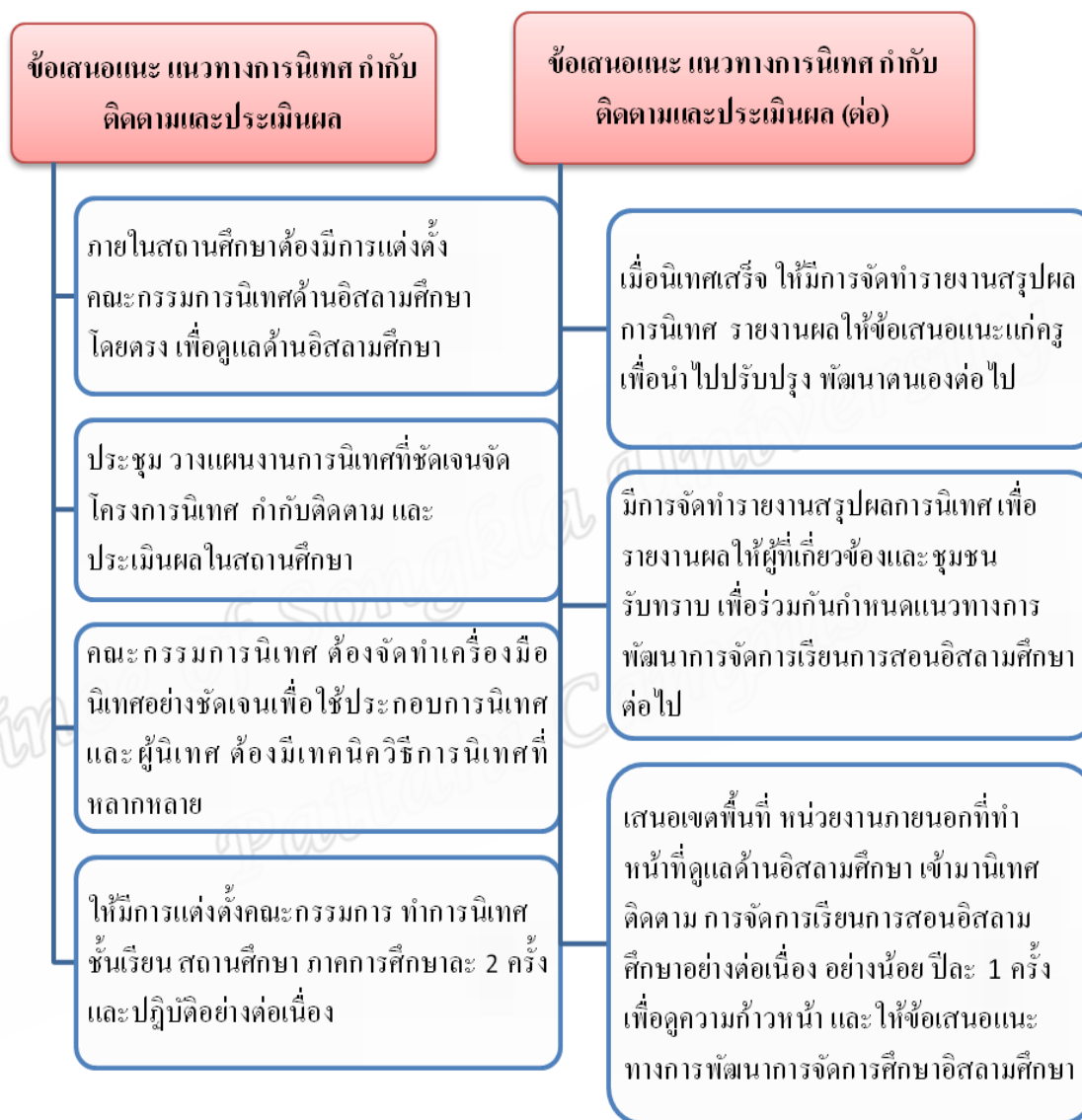
มุสลิม 50% - 80 % เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ และควรรขยายโครงการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐในพื้นที่อื่นๆอีกด้วย

“โรงเรียนของรัฐทุกโรงทั่วประเทศที่มีนักเรียนอิสลาม 50% - 80 % ควรจัดโครงการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในโรงเรียนของรัฐ”
(ผู้บริหาร โรงเรียน 1, 4 กันยายน 2558)

ครูอิสลามศึกษาไม่มีกรอบทิศทางในการพัฒนาตนเอง รัฐบาลควรสร้างความมั่นคงในหน้าที่การงานของครู และที่สำคัญสัญญาจ้างมาไม่ต่อเนื่อง บางครั้ง มา 3 เดือน บางครั้งมา 6 เดือน ซึ่งไม่แน่นอน ทำให้ครูไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน

“ต้องการให้รัฐบาลให้ตำแหน่งครูอิสลามศึกษาให้มีความมั่นคงในหน้าที่การงานให้มีตำแหน่งครูผู้ช่วยอิสลามศึกษา หรือพนักงานอิสลามศึกษาประจำโรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อแก้ปัญหาการลาออกของครูผู้สอนอิสลามศึกษาเพื่อเลื่อนตำแหน่งอื่น ทำให้ครูผู้สอนอิสลามศึกษาหมุนเวียนกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา”
(ผู้บริหาร โรงเรียน 3, 4 กันยายน 2558)

จากบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สามารถสรุปข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหาร หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผล หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ได้ดังภาพต่อไปนี้

ภาพประกอบที่ 15 ข้อเสนอแนะ แนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

จากภาพประกอบที่ 15 ภาพรวมข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล สรุปได้ว่า ภายในสถานศึกษาต้องมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศด้านอิสลามศึกษาโดยตรง เพื่อดูแลด้านอิสลามศึกษา มีการประชุม วางแผนงาน การนิเทศที่ชัดเจนจัดโครงการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลในสถานศึกษา คณะกรรมการ นิเทศ ต้องจัดทำเครื่องมือนิเทศอย่างชัดเจนเพื่อใช้ประกอบการนิเทศ และผู้นิเทศ ต้องมีเทคนิค

วิธีการนิเทศที่หลากหลาย ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ทำการนิเทศ ชั้นเรียน สถานศึกษา ภาค การศึกษาระดับ 2 ครั้ง และปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เมื่อนิเทศเสร็จ ให้มีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศ รายงานผลให้ข้อเสนอแนะแก่ครูเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาตนเองต่อไป มีการจัดทำรายงานสรุปผล การนิเทศ เพื่อรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนรับทราบ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป เสนอเขตพื้นที่ หน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ ดูแลด้านอิสลามศึกษา เข้ามานิเทศติดตาม การจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง อย่าง น้อย ปีละ 1 ครั้ง เพื่อดูความก้าวหน้า และให้ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการจัดการศึกษาอิสลาม ศึกษา

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ ใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่างๆดังต่อไปนี้

μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
σ	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
N	แทน	จำนวน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของ ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ ตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ที่ใช้เป็นประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 155 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 155 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100.00 รายละเอียดปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ ตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	68	43.9
1.2 หญิง	87	56.1
รวม	155	100

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
2. ตำแหน่งงาน		
2.1 ผู้บริหาร	39	25.1
2.2 หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ	24	15.5
2.3 ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม	92	59.4
รวม	155	100
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	3.2
3.2 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	102	65.8
3.3 ปริญญาโท	48	31.0
รวม	155	100
4. อายุ		
4.1 ต่ำกว่า 30 ปี	23	14.8
4.2 30 - 40 ปี	73	47.1
4.3 41 - 50 ปี	36	23.2
4.4 51 ปีขึ้นไป	23	14.8
รวม	155	100
5. ประสบการณ์การทำงาน		
5.1 1 - 5 ปี	47	30.3
5.2 6 - 10 ปี	52	33.5
5.3 11 -15 ปี	34	21.9
5.4 15 ปีขึ้นไป	22	14.2
รวม	155	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 155 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชาย มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 และผู้ตอบแบบสอบถามเพศหญิง มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า ผู้บริหารและรองผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ/หัวหน้ากลุ่มสาระอิสลามศึกษาแบบเข้ม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 วุฒิกการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 65.8 และวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 อายุ 30-40 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 47.1 อายุ 41-50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่งงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 1-5 ปี มีจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 6-10 ปี มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 ผู้มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 11-15 ปี มีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 และผู้ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่ง 15 ปีขึ้นไปมีผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็น ร้อยละ 14.2

4.3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในภาพรวม รายด้านและรายข้อ ทั้ง 4 ด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 9-13

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายด้าน ปรากฏผลดังรายละเอียดใน ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในภาพรวมและรายด้าน

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา แบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา	μ	σ	ระดับปัญหา
1. การเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร	3.58	.67	มาก
2. การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	3.56	.71	มาก
3. การดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	3.63	.70	มาก
4. การนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผล	3.68	.80	มาก
ผลรวมค่าเฉลี่ย	3.61	.61	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.61, \sigma = .61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัญหาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.68, \sigma = .80$) ปัญหาด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.63, \sigma = .70$) ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.58, \sigma = .67$) และปัญหาด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.56, \sigma = .71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร ผลดังรายละเอียดตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษา

แบบเข้ม ใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร
จำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้

ข้อที่	การเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร	ระดับปัญหา		
		μ	σ	แปลผล
1	บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม	3.33	1.13	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	การเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร	ระดับปัญหา		
		μ	σ	แปลผล
2	ครูเข้าใจใหม่ขาดการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรก่อนการนำหลักสูตรไปใช้จริง	3.37	1.04	ปานกลาง
3	ขาดงบประมาณในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม	3.58	1.11	มาก
4	ไม่มีหนังสือเรียนเป็นภาษาไทย ทำให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างล่าช้า	3.57	1.09	มาก
5	ขาดงบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	3.83	1.06	มาก
6	ขาดงบประมาณในการจัดห้องเรียน สถานที่เรียนอย่างเพียงพอ และสถานที่ประกอบศาสนกิจที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักศาสนา	3.86	1.05	มาก
7	ขาดแคลนครู คือ จำนวนครูผู้สอนมีน้อยไม่เหมาะกับจำนวนนักเรียน	3.65	1.09	มาก
8	จัดครูสอนวิชาอิสลามศึกษาไม่ตรงตามสาขาที่สอน	3.54	1.08	มาก
9	ขาดการอบรมพัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษา ในด้านหลักสูตร เทคนิคการจัดการเรียนการสอน ฯลฯ อย่างต่อเนื่อง	3.51	1.15	มาก
10	คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา	3.52	1.05	มาก
รวม		3.58	.674	มาก

จากตารางที่ 6 สภาพปัญหาการการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 6 ขาดงบประมาณในการจัดห้องเรียน สถานที่เรียนอย่างเพียงพอ และสถานที่ประกอบศาสนกิจที่เหมาะสม ถูกต้องตามหลักศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.86, \sigma = 1.05$) รองลงมา คือ ข้อ 5 ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.83, \sigma = 1.06$) และข้อ 7 ขาดแคลนครู คือ จำนวนครูผู้สอนมีน้อยไม่เหมาะกับจำนวนนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.65, \sigma = 1.09$) ตามลำดับ ส่วนระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อที่ 1 บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.33, \sigma = 1.13$)

3. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ผลดังรายละเอียดตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้

ข้อที่	ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		μ	σ	แปลผล
11	จัดวิชาสอนไม่สอดคล้องกับความพร้อมและความถนัดของครูผู้สอน	3.48	1.09	ปานกลาง
12	การจัดตาราง เวลาเรียนไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด	3.52	1.21	มาก
13	วิชาภาษามลายู อาหรับ ไม่สามารถจัดโครงการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดได้ เนื่องจากพื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกัน	3.69	1.20	มาก
14	ปัญหาบางวิชาการวางแผนหลักสูตรไม่สอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง	3.41	1.10	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	ระดับปัญหา		
		μ	σ	แปลผล
15	การจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา และตามหลักการอิสลาม	3.37	1.16	ปานกลาง
16	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูขาดการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และขาดการปรึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันกับครูผู้สอน	3.57	1.09	มาก
17	ปัญหาขาดการอบรม ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านการจัดทำหลักสูตร ทำแผนการเรียนรู้อ และเอกสารประกอบหลักสูตร	3.70	1.03	มาก
18	ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครู และนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาหลักสูตร และตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาอิสลามศึกษา	3.56	1.11	มาก
19	ปัญหาขาดการวางแผน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.68	1.03	มาก
ผลรวมค่าเฉลี่ย		3.56	0.71	มาก

จากตารางที่ 7 สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 17 ปัญหาขาดการอบรม ศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านการจัดทำหลักสูตร ทำแผนการเรียนรู้อ และเอกสารประกอบหลักสูตร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.70$, $\sigma = 1.03$) รองลงมา คือ ข้อ 13 วิชาภาษามลายู อาหรับ ไม่สามารถจัดการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนดได้ เนื่องจากพื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกัน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.69$, $\sigma = 1.20$) และ ข้อ 19 ปัญหาขาดการวางแผน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากเช่นกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.68$, $\sigma = 1.03$) ส่วนระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 15 การจัดสภาพแวดล้อมและ

กิจกรรมต่างๆของของโรงเรียนที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา และตามหลักการอิสลาม อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.37, \sigma = 1.16$)

4. ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) ผลดังรายละเอียดตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสภาพปัญหาการบริหารงานหลักสูตรอิสลามศึกษา แบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	ระดับปัญหา		
		μ	σ	แปลผล
20	จัดการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรที่กำหนด	3.63	1.10	มาก
21	การจัดทำแผนการสอนในรายวิชาอิสลามศึกษาไม่ครบทุกวิชา	3.52	1.15	มาก
22	ขาดแคลนสื่อ หนังสือเรียน นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้	3.63	1.11	มาก
23	บุคลากรขาดทักษะด้านการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน	3.51	1.10	มาก
24	ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการเนื่องจาก ขาดแคลนห้องเรียน สถานที่เรียน ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.67	1.09	มาก
25	ไม่มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการนำเสนอหรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้เพื่อนครู เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป	3.52	1.07	มาก
26	ขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักอิสลาม	3.68	1.00	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อที่	ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	ระดับปัญหา		
		μ	σ	แปลผล
27	บุคลากรขาดความเข้าใจในด้านหลักสูตร ทำให้ไม่สามารถแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.67	1.01	มาก
28	ด้านการปฏิบัติศาสนกิจ เนื่องจากสถานที่ประกอบศาสนกิจและสถานที่อาบน้ำละหมาดไม่ปกปิด	3.86	1.01	มาก
ผลรวมค่าเฉลี่ย		3.63	0.70	มาก

จากตารางที่ 8 สภาพปัญหาการบริหารงานหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 28 ด้านการปฏิบัติศาสนกิจ เนื่องจากสถานที่ประกอบศาสนกิจและสถานที่อาบน้ำละหมาดไม่ปกปิด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.86$, $\sigma = 1.01$) รองลงมา คือ ข้อ 26 ขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักอิสลาม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.68$, $\sigma = 1.00$) ข้อ 24 ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามความต้องการเนื่องจาก ขาดแคลนห้องเรียน สถานที่เรียนไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน และ ข้อ 27 บุคลากรขาดความเข้าใจในด้านหลักสูตร ทำให้ไม่สามารถแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.67$, $\sigma = 1.09$) และ ($\mu = 3.67$, $\sigma = 1.01$) ตามลำดับ ส่วนระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 23 บุคลากรขาดทักษะด้านการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.51$, $\sigma = 1.10$)

5. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลผลดังรายละเอียด ตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัญหาการบริหารงานหลักสูตรอิสลามศึกษา

แบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
จำแนกเป็นรายข้อ ดังนี้

ข้อที่	ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	ระดับปัญหา		
		μ	σ	แปลผล
29	ปัญหาภายในสถานศึกษาไม่มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศด้านอิสลามศึกษาโดยตรง	3.59	1.15	มาก
30	ปัญหาขาดการวางแผนงานการนิเทศที่ชัดเจน ไม่มี แผนงาน/โครงการนิเทศ ติดตาม กำกับในสถานศึกษา	3.66	1.03	มาก
31	ปัญหาไม่มีเครื่องมือใช้ประกอบการนิเทศ และขาด เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย	3.67	1.05	มาก
32	คณะกรรมการนิเทศไม่ทำการนิเทศการสอน กำกับ ติดตามและประเมินผลโดยตรง	3.61	1.08	มาก
33	ได้รับการนิเทศ ติดตามไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบทั้ง ในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา	3.64	1.06	มาก
34	ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศ รายงานผลให้ ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา ตนเองต่อไป	3.78	1.06	มาก
35	ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการการนิเทศ เพื่อ รายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนรับทราบ เพื่อ ร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการ สอนอิสลามศึกษาต่อไป	3.74	1.06	มาก
36	ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภายนอกที่ทำ หน้าที่ดูแลด้านอิสลามศึกษา	3.72	1.13	มาก
ผลรวมค่าเฉลี่ย		3.68	.80	มาก

จากตารางที่ 9 สภาพปัญหาการบริหารงานหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 34 ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศ รายงานผลให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอนเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาตนเองต่อไป อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu = 3.78, \sigma = 1.06$) รองลงมา คือ ข้อ 35 ไม่มีการจัดทำรายงานสรุปผลการการนิเทศ เพื่อรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชน

รับทราบ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu=3.74$, $\sigma=1.06$) ข้อ 36 ขาดการนิเทศอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ดูแลด้านอิสลามศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu=3.72$, $\sigma=1.13$) ส่วนระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 29 ปัญหาภายในสถานศึกษาไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศด้านอิสลามศึกษาโดยตรงอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\mu=3.59$, $\sigma=1.15$)

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อเปรียบเทียบ สภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ ตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน ปรากฏผลดังตารางที่ 10-13

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้มเข้ม เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม เพศ

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม	เพศ				Sig
	ชาย (n=68)		หญิง (n=87)		
	μ	σ	μ	σ	
1.ด้านการเตรียมความพร้อม บริหารหลักสูตร	3.61	.67	3.55	.68	.56
2.ด้านการวางแผนดำเนิน การใช้หลักสูตร	3.58	.72	3.54	.71	.71
3. ด้านการดำเนินการบริหาร หลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	3.72	.71	3.56	.68	.15
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผล	3.74	.79	3.63	.81	.37
ผลรวมค่าเฉลี่ย	3.66	.62	3.57	.61	.33

จากตารางที่ 10 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ตามความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ที่มีเพศต่างกันโดยภาพรวม มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มตามความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ที่มีเพศต่างกัน ในด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) และด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ตำแหน่งงาน

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม	ตำแหน่งงาน						Sig
	ผู้บริหาร		หัวหน้า		ครูผู้สอน		
	รอง		วิชาการ		อิสลามศึกษา		
	(1)		(2)		(3)		
	(n=39)		(n=24)		(n=92)		
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
1.ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร	3.61	.68	3.68	.61	3.54	.69	.68
2.ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	3.47	.74	3.78	.79	3.53	.68	.38
3. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	3.74	.67	3.77	.82	3.55	.67	.27
4. ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและ ประเมินผล	3.74	.77	3.86	.88	3.60	.80	.14
ผลรวมค่าเฉลี่ย	3.64	.59	3.77	.64	3.56	.61	.29

จากตารางที่ 11 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ตามความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ที่มีตำแหน่งงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม	วุฒิกการศึกษา						Sig	คู่ที่แตกต่าง
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)		
	(n=5)	(n=102)	(n=48)	(n=48)	(n=48)	(n=48)		
	μ	σ	μ	σ	μ	σ		
1.ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร	3.14	.72	3.60	.64	3.57	.73	.33	-
2.ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	2.89	.57	3.60	.67	3.54	.79	.09	-
3.ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	3.24	.95	3.62	.68	3.70	.71	.35	-
4.ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและ ประเมินผล	2.73	.84	3.70	.80	3.72	.76	.03*	(1,2) (1,3)
ผลรวมค่าเฉลี่ย	3.01	.70	3.63	.59	3.63	.62	.08	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ที่มีวุฒิกการศึกษาต่างกัน ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก คือ วุฒิกศึกษาปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ย คือ ($\mu=3.63$, $\sigma=.59$)

และวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีค่าเฉลี่ย คือ ($\mu = 3.63$, $\sigma = .62$) ยกเว้น ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย คือ ($\mu = 3.01$, $\sigma = .70$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ตามความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เฉพาะด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และเมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างวุฒิการศึกษาที่ต่างกันที่ละคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' Method) พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือมีความแตกต่างกันระหว่าง ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี กับ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญา และระหว่าง ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านอื่น พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม อายุ

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม	อายุ								Sig
	ต่ำกว่า 30 ปี (n=23)		30-50 ปี (n=73)		41-50 ปี (n=36)		51 ปีขึ้นไป (n=23)		
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
1.ด้านการเตรียมความพร้อม บริหารหลักสูตร	3.49	.74	3.61	.66	3.53	.61	3.64	.78	.82
2.ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	3.59	.81	3.52	.66	3.52	.78	3.69	.70	.79
3. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	3.59	.72	3.58	.68	3.70	.73	3.72	.72	.77
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	3.61	.88	3.64	.78	3.72	.80	3.79	.84	.83
ผลรวมค่าเฉลี่ย	3.57	.68	3.59	.60	3.62	.62	3.71	.58	.85

จากตารางที่ 13 สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ตามความเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ที่มีอายุต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน

สภาพ ปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม	ประสบการณ์การทำงาน								Sig	คู่ที่แตกต่าง
	1-5 ปี		6-10 ปี		11-15 ปี		15 ปีขึ้นไป			
	(n=47)		(n=52)		(n=34)		(n=22)			
	1	2	3	4						
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ		
1.ด้านการเตรียมความพร้อม บริหารหลักสูตร	3.47	.69	3.51	.61	3.88	.48	3.51	.93	.03*	(3)(1) (3)(2) (3)(4)
2.ด้านการวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตร	3.44	.74	3.50	.69	3.91	.58	3.39	.77	.01*	(3)(1)
3. ด้านการดำเนินการ บริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)	3.48	.74	3.53	.71	3.94	.58	3.73	.61	.02*	(3)(1)
4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	3.45	.89	3.61	.79	4.08	.51	3.69	.81	.01*	(3)(1)
ผลรวมค่าเฉลี่ย	3.46	.67	3.54	.60	3.95	.41	3.58	.61	.00*	(3)(1) (3)(2)

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาการบริหาร หลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี มีค่าเฉลี่ย คือ ($\mu = 3.54$, $\sigma = .60$) กลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ย คือ ($\mu = 3.95$, $\sigma = .41$) และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย คือ ($\mu = 3.58$, $\sigma = .61$) ยกเว้น กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย คือ ($\mu = 3.46$, $\sigma = .67$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ตามความเห็นของ ผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ที่มีประสบการณ์ที่ต่างกันที่ละคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe) โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ในด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ ซึ่งทั้ง 3 คู่แตกต่างกับกลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปีทุกคู่ คือกลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี กลุ่มที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ 15 ปีขึ้นไป ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร พบคู่ที่แตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)แตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล แตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี และผลการวิเคราะห์โดยภาพรวมจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกัน จำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 1-5 ปี และ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 11-15 ปี กับ กลุ่มที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี ยกเว้นด้านการเตรียมความพร้อม บริหารหลักสูตร ไม่พบคู่ที่แตกต่างด้วยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe)

4.3.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 4 ด้าน โดยวิธีการสังเคราะห์ความคิดเห็นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน และการแจกแจงความถี่ปรากฏผลดังรายละเอียด ในตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบ
เข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร		
1. ครูมีความรู้น้อยในด้านหลักสูตร เพราะครูไม่ จบด้านอิสลามศึกษาโดยตรง ขาดการอบรม พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง ใน ด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา	50	- ควรมีการอบรมบุคลากรครูเกี่ยวกับการ นำหลักสูตรอิสลามศึกษาไปใช้ และ อบรมหลักการวัดผล ประเมินผล
2. ผู้บริหารและฝ่ายบริหารงานวิชาการโรงเรียน ของรัฐส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในการบริหาร หลักสูตร ยังไม่เข้าใจเนื้อหาหลักสูตรอย่าง ชัดเจน	48	- ควรมีการจัดอบรมเรื่อง หลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม และการบริหาร จัดการหลักสูตร แก่ผู้บริหารและฝ่าย บริหารงานวิชาการ ให้มีความรู้ ความ เข้าใจในด้านหลักสูตร
3. ขาดงบประมาณ ในการจัดทำเอกสาร ประกอบหลักสูตร สื่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา รวมทั้ง ห้องเรียน สถานที่ประกอบศาสนกิจ	44	- จัดตั้งกองทุน ร่วมกันบริจาค เพื่อนำ เงินทุนที่ได้ไปพัฒนาการบริหารจัดการ หลักสูตร จัดทำเอกสารประกอบการ เรียนรู้ สื่อการสอน ห้องเรียน และอาคาร ละหมาดให้กับนักเรียน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนไม่ค่อย ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการจัดการเรียน การสอนอิสลามศึกษา	39	- อยากให้ผู้บริหารให้ความสำคัญในด้าน อิสลามศึกษา และทุกภาคส่วนก็จะให้ ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการจัดการ เรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม
5.ขาดแคลนครู จำนวนครูผู้สอนมีน้อยไม่ เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน จำนวนชั่วโมง สอนของครูมีมาก เฉลี่ย 26 คาบ/สัปดาห์	34	- หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดสรร ตำแหน่งครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ให้กับโรงเรียนโดยมีการสำรวจนักเรียน ในแต่ละปี การศึกษาและจัดครูให้ เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนเพื่อให้

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร (ต่อ)		
		จัดการเรียนการสอนได้ทั่วถึง และมีประสิทธิภาพมากขึ้น
6. โรงเรียนขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถ ด้านหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ที่ รับผิดชอบ ดูแล บริหารหลักสูตรอย่างเต็ม ศักยภาพ	30	- หน่วยงานต้นสังกัดจัดบุคลากรเฉพาะ ตำแหน่งให้โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลาม ศึกษาแบบเข้มทำหน้าที่บริหาร กำกับ ดูแล การจัดการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาแบบเข้ม
7. ครูผู้สอนภาษามลายูและภาษาอาหรับไม่ใช่ เจ้าของภาษาโดยตรง และขาดเทคนิคในการ จัดการชั้นเรียน	24	- ควรส่งเสริมให้ครูที่เป็นเจ้าของภาษา โดยตรงมาสอนนักเรียน โดยเฉพาะวิชา ภาษาอาหรับและภาษามลายู เพื่อฝึก ทักษะการพูด การสนทนาภาษาต่างๆ และมีการจัดอบรมพัฒนาครู ด้านเทคนิค การสอน ให้ครูมีความรู้ดำเนินการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ดำเนินการบริหารหลักสูตร จัดการเรียนการ สอนที่ต่างกัน ไม่มีความเป็นเอกภาพ	18	- ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อิสลามศึกษาแบบเข้ม ควรมีการประชุม ทำความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงาน วงกรอบทิศทางการจัดการศึกษาอิสลาม ศึกษา ให้ทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เข้าใจตรงกัน นำไปปรับใช้เหมือนกัน เพื่อความเป็นเอกภาพ
9. ไม่มีการจัดอบรมเตรียมความพร้อม เกี่ยวกับ หลักสูตรอิสลามศึกษา ให้กับครูใหม่ ทำให้ ครูผู้สอนไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน	15	- อยากให้มีการจัดอบรม ปฐมนิเทศ ครู เข้าใหม่ ในการเตรียมความพร้อม ด้าน หลักสูตร เพื่อนำความรู้ไปใช้พัฒนาการ บริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร		
1. ไม่สามารถจัดรายวิชาอิสลามศึกษาได้ครบทั้ง 8 สาระตามที่หลักสูตรกำหนด คือ จัดตารางเรียน เวลาเรียน ไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด	45	- ควรมีการปรับปรุงหลักสูตร จัดตารางเวลาเรียนให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาตามหลักสูตร
2. ผู้บริหาร ครู และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ขาดการวางแผนงานร่วมกัน	43	- ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มควรดำเนินงานร่วมกัน มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน หาข้อสรุป เพื่อให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน
3. ผู้ปกครอง ชุมชน ครู และนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร	38	- ผู้ปกครอง ชุมชน ครูและนักเรียนร่วมมือจัดประชุม สัมมนา ในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น - ผู้รับผิดชอบด้านอิสลามศึกษา ควรจัดอบรม เสวนา ผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านอิสลามศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อภาคเรียน เพื่อร่วมกัน วางแผน แก้ปัญหาพัฒนา การบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มต่อไป
4. ครูผู้สอนอิสลามศึกษาขาดการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ไม่นำผลการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุง พัฒนา วางแผนการใช้หลักสูตร	30	- ครูผู้สอนต้องร่วมกันวางแผน พัฒนาหลักสูตร โดยนำผลการเรียนรู้ของนักเรียนมาวิเคราะห์ ปรับปรุง วางแผนพัฒนาการใช้หลักสูตรต่อไป

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร (ต่อ)		
5.ปัญหาบางวิชาการวางแผนหลักสูตรไม่สอดคล้องกับการนำหลักสูตรไปใช้จริง	26	- ทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดกรอบ โครงสร้างสาระหลักสูตร ของโรงเรียน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน
6. ขาดการวางแผนงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้มไม่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีการเปลี่ยนครูบ่อย ส่งผลกระทบต่อนักเรียน เกิดตำแหน่งว่าง ไม่มีครูผู้สอน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง	18	- ให้ความมั่นคงในหน้าที่การงานแก่ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม โดยปรับตำแหน่งจากลูกจ้าง เป็นพนักงานราชการ และเป็นข้าราชการ โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจน เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานอย่างต่อเนื่อง และแก้ปัญหาลาออกเปลี่ยนครูบ่อย
ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร)		
1. ครูผู้สอนไม่ได้จัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม เนื่องจากไม่ได้ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างชัดเจน และครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	45	- ควรมีการจัดอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษา เกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรอิสลามศึกษาไปใช้ - แนะนำ ครูผู้สอนให้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในหลักสูตร และให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอน
2. ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัอิสลาม วัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน สื่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา สื่อนวัตกรรมใหม่ๆที่เกี่ยวข้องกัอิสลามศึกษา	42	- ภาครัฐควรวำให้การสนับสนุนงบประมาณด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เพราะโรงเรียนต้องใช้งเงินอุดหนุนทัวไป ซึ่งมีจำกัด มาบริหารจัดการในหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ทำให้งบประมาณมีไม่เพียงพอกับความต้องการ

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) (ต่อ)		
		- ควรจัดสรรงบประมาณในการสร้างอาคารเรียนและสถานที่ประกอบศาสนกิจให้กับโรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม
3. ห้องเรียนและสถานที่ประกอบศาสนกิจมีไม่เพียงพอต่อนักเรียน ทำให้เป็นอุปสรรคในการสอน และการประกอบศาสนกิจ	34	- จัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา และอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง
4. ขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมตามหลักอิสลาม	31	- ทุกภาคส่วนต้องให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ให้ความสนใจนักเรียน ส่งเสริม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้ถูกต้องตามหลักอิสลาม
5. ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการไม่ให้ความสำคัญกับวิชาอิสลามศึกษา	25	- มีการจัดอบรมหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรอิสลามเพื่อให้เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน
6. ครูขาดทักษะทางด้านภาษา การเสวนา ภาษามลายู ภาษาอาหรับ ไม่สามารถพูดสนทนาได้ และการจัดการเรียนการสอนบางสาระวิชา ผู้เรียนไม่บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด เนื่องจาก มาตรฐาน สูงเกินไป เนื้อหาสาระการเรียนรู้มากเกินไป ไม่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของสถานศึกษา เพราะพื้นฐานทางด้านภาษาของนักเรียนแตกต่างกัน	20	- ควรมีการจัดอบรมครูผู้สอนอิสลามศึกษาทุกวิชาอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้เข้าใจตรงกัน ในการวิเคราะห์ใช้หลักสูตร นำความรู้ ไปพัฒนาตนเองและพัฒนาผู้เรียนต่อไป - ควรปรับและบูรณาการสาระการเรียนรู้บางสาระเข้าด้วยกัน และมีการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และสภาพผู้เรียนในบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
		- ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมภาษา ค่าย ภาษา เพื่อให้ให้นักเรียนสนใจภาษามลายู ภาษาอาหรับมากยิ่งขึ้น
7. โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นข้อจำกัดที่เกิดขึ้น ในการใช้หลักสูตร ต้องลดเวลาเรียน ลงทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญ ทำให้มีเวลา สอนน้อยลง เพื่อเอาเวลาที่เหลือมาทำกิจกรรม	14	- ไม่ควรตัดเนื้อหาวิชาอิสลามศึกษาออก จากโครงสร้างของหลักสูตร ควรสอน แบบบูรณาการเนื้อหารายวิชา - ครูจัดสอนซ่อมเสริม ให้กับนักเรียนที่ เรียนไม่ทันตามหลักสูตร
8. ด้านหนังสือเรียนภาษาไทย ไม่สอดคล้องกับ เนื้อหาหลักสูตร ครูผู้สอนต้องศึกษาค้นคว้าจาก แหล่งต่างๆ เพื่อมาทำเอกสารประกอบการเรียน การสอน ทำให้ดำเนินการสอนเป็น ไปอย่าง ล่าช้า ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอน	11	- ควรจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร หนังสือเรียนเป็นภาษาไทยทุกรายวิชา ที่ สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร - ใช้หนังสือเรียนเป็นภาษาไทยในบริบท พื้นที่ที่นักเรียนพูดภาษาไทย เพื่อให้ เข้าใจ และนักเรียนสามารถศึกษาเรียนรู้ ด้วยตนเอง
9. ผู้ที่เกี่ยวข้องใน โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญ ของหลักสูตรอิสลามศึกษา จึงไม่ให้ความ ร่วมมือในด้านการจัดการเรียนการสอนอิสลาม ศึกษาแบบเข้ม	9	- ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันพัฒนา และให้ความสำคัญกับการจัดการเรียน การสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม และ ช่วยกันยกระดับหลักสูตรอิสลามศึกษา ให้สูงขึ้น และยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนด้านอิสลามศึกษา
10. ชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม ศึกษา	5	- ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อิสลามศึกษา

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล		
1. ผู้นิเทศ ไม่ทำการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และไม่เข้ามานิเทศ และประเมินผลโดยตรง (ความถี่ 41)	41	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม คู่มือโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง - ควรมีคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม กำกับ ประเมินผลตามสภาพจริง และ ติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ ภาค เรียนละ 1 ครั้ง
2. การนิเทศ มีการกำหนดเครื่องมือ เกณฑ์การ นิเทศไม่ชัดเจน	37	- ควรวางกรอบ เครื่องมือ เกณฑ์การ นิเทศให้ชัดเจน
3. ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล	36	- ควรมีการนิเทศการสอน การดำเนิน กิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา เพื่อรับรู้สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อนำมา ปรับแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ต่อไป
4. ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามจากหน่วยงาน ต้นสังกัด (ความถี่ 25)	25	- ควรมีคณะทำงานจากหน่วยงานต้น สังกัด ที่รับผิดชอบโดยตรง ทำหน้าที่ แนะนำ แนะนำ นิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลในด้านอิสลามศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง
5. ภายใน สถานศึกษาไม่มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศด้านอิสลามศึกษาโดยตรง	16	- ภายใน สถานศึกษา ควรแต่งตั้ง คณะกรรมการนิเทศ ด้านอิสลามศึกษา โดยตรง และคัดเลือกคนที่มีความรู้ด้าน หลักสูตรอิสลามศึกษา และด้านการนิเทศ เป็นอย่างดี เพื่อให้การดำเนินงานเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด

สภาพปัญหาการบริหารหลักสูตร อิสลามศึกษาแบบเข้ม	ความถี่	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตร
ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล (ต่อ)		
6. การนิเทศของสถานศึกษา แต่ละครั้งไม่มีการสรุปผลการนิเทศ รายงานผล ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอน เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไขต่อไป	10	- ควรมีการจัดคณะกรรมาการนิเทศที่ชัดเจน และนำผลการนิเทศมารายงาน ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูผู้สอน เพื่อนำไปพัฒนาตนเองต่อไป
7. ผู้บริหาร และฝ่ายวิชาการเป็นไทยพุทธไม่เข้าใจเนื้อหาอิสลามศึกษา จึงไม่สามารถนิเทศด้านการสอนได้อย่างชัดเจน แต่จะนิเทศโดยภาพรวมที่เห็นเป็นรูปธรรม	8	-ผู้บริหาร และฝ่ายวิชาการควรศึกษาและทำความเข้าใจหลักสูตร เนื้อหาอิสลามศึกษา และเข้ารับการอบรม เสวนาทางวิชาการ เกี่ยวกับอิสลามศึกษา เพื่อให้สามารถเข้าใจอิสลามศึกษามากขึ้น และสามารถ นิเทศ การทำงานของครูได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป

จากตารางที่ 15 พบว่า สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบ เข้มใน โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา โดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและแนวทางการบริหารหลักสูตรในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร มีปัญหาหนักที่สุด คือ ครูมีความรู้ น้อยในด้านหลักสูตร เพราะครูไม่จบด้านอิสลามศึกษาโดยตรง ขาดการอบรม พัฒนาครูผู้สอนอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง ในด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารและฝ่ายบริหารงานวิชาการ โรงเรียนของรัฐส่วนใหญ่ขาดความพร้อมในการบริหารหลักสูตร ยังไม่เข้าใจเนื้อหาหลักสูตรอย่างชัดเจน และน้อยที่สุดคือ ไม่มีการจัดอบรมเตรียมความพร้อม เกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาให้กับครูใหม่ ทำให้ครูไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน

แนวทางการบริหารหลักสูตร หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมบุคลากรครูเกี่ยวกับการนำหลักสูตรอิสลามศึกษาไปใช้ หลักการวัดผล ประเมินผล และมีการจัดอบรมเรื่องหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม และการบริหารจัดการหลักสูตร แก่ผู้บริหารและฝ่ายบริหารงานวิชาการ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านหลักสูตรสามารถนำประสบการณ์ ความรู้ไปพัฒนา

บริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาต่อไป เมื่อผู้บริหารให้ความสำคัญในด้านอิสลามศึกษา และทุกภาคส่วนก็จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการบริหาร โรงเรียน และการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ควรมีการประชุม ทำความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงาน วางกรอบทิศทางการจัดการศึกษาอิสลามศึกษา ให้ทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เข้าใจตรงกัน นำไปปรับใช้เหมือนกัน เพื่อความเป็นเอกภาพของหลักสูตร ปัจจุบันตำแหน่งครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้มมีการเปลี่ยนครูบ่อย เนื่องจากไม่มีความมั่นคงในหน้าที่ จึงมีการสอบเป็นพนักงานราชการ และสอบเข้ารับราชการ ทำให้มีตำแหน่งว่าง และโรงเรียนต้องรับครูผู้สอนใหม่มาแทน ซึ่งครูเข้าใหม่บางคนไม่ได้จบสาขาอิสลามศึกษาโดยตรง ไม่มีความรู้ในด้านหลักสูตร จึงต้องให้มีการจัดอบรมครูเข้าใหม่ ในการเตรียมความพร้อม ด้านหลักสูตร จัดอบรมพัฒนาด้านเทคนิคการสอน อบรมหลักการวัดผล ประเมินผล นำหลักสูตรอิสลามศึกษาไปใช้ ให้ครูมีความรู้ เพื่อนำความรู้ไปดำเนินการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มต่อไป และโดยเฉพาะวิชาภาษาอาหรับและภาษามลายู ทางโรงเรียนควรคัดเลือกครูผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษาโดยตรงมาสอนนักเรียน เพื่อฝึกทักษะการพูด การสนทนาภาษาต่างๆ ที่สำคัญหน่วยงานต้นสังกัดควรจัดบุคลากรเฉพาะตำแหน่งให้กับโรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้มทำหน้าที่บริหาร กำกับ ดูแล สนับสนุนส่งเสริมทุกด้าน เช่นด้านงบประมาณ โดยการรับบริจาค เพื่อนำเงินทุนที่ได้ไปพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร จัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมา

2.ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร มีปัญหามากที่สุดคือไม่สามารถจัดรายวิชาอิสลามศึกษาได้ครบทั้ง 8 สาระตามที่หลักสูตรกำหนด คือ จัดตารางเรียน เวลาเรียนไม่สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนด รองลงมาคือ ผู้บริหารและครู และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ขาดการวางแผนงานร่วมกัน และน้อยที่สุดคือ ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ไม่มีความมั่นคงในหน้าที่การงาน มีการเปลี่ยนครูบ่อย ส่งผลกระทบต่อนักเรียน เกิดตำแหน่งว่าง ไม่มีครูผู้สอน ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง

แนวทางการบริหารหลักสูตร ทางโรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร โดยตรง ทั้งด้านสาระวิชาและเวลาเรียน ควรมีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน ครูและนักเรียน ร่วมมือกันวางแผนจัดทำหลักสูตร จัดประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาหลักสูตร

ให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ควรมีการดำเนินงานร่วมกัน มีการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และหาข้อสรุป เพื่อให้การดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านอิสลามศึกษา ควรจัดอบรม เสวนา ผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านอิสลามศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อภาคเรียน เพื่อร่วมกัน วางแผน แก้ปัญหา พัฒนา การบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มต่อไป ครูผู้สอนต้องร่วมกันวางแผน พัฒนาหลักสูตร โดยนำผลการเรียนรู้ของนักเรียนมาวิเคราะห์ ปรับปรุง วางแผน พัฒนาการใช้หลักสูตรต่อไป ซึ่งทุกฝ่ายต้องร่วมกันกำหนดกรอบ โครงสร้าง สาระหลักสูตรของโรงเรียน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความสามารถของนักเรียน และต้องให้ความมั่นคงในหน้าที่การงานแก่ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม โดยปรับตำแหน่งจากลูกจ้าง เป็นพนักงานราชการ และเป็นข้าราชการ โดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจน เพื่อเป็นกำลังใจในการทำงานอย่างต่อเนื่อง และแก้ปัญหาการลาออก เปลี่ยนครูบ่อย เมื่อครูลาออก ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้

3. ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) มีปัญหามากที่สุดคือ ครูผู้สอนไม่ได้จัดการเรียนรู้ตาม โครงสร้างของหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม เนื่องจากไม่ได้ศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างชัดเจน และครูผู้สอนไม่จัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษาให้ครบทุกรายวิชา รองลงมา คือ ขาดงบประมาณสนับสนุนด้านเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม วัสดุ อุปกรณ์ หนังสือเรียน สื่อการเรียนรู้อิสลามศึกษา สื่อนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา น้อยที่สุด คือ ชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา

แนวทางการบริหารหลักสูตร แนะนำครูผู้สอนให้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดในหลักสูตรให้ชัดเจน และให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนวิชาอิสลามศึกษาให้ครบทุกรายวิชา เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ทบทวนก่อนดำเนินการจัดการเรียนการสอน ในการพัฒนาด้านอิสลามศึกษา ต้องได้งบประมาณที่สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อจัดซื้อสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะการใช้สื่อที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้เร็วขึ้น ปัจจุบัน โรงเรียนใช้เงินอุดหนุนทั่วไป ซึ่งมีจำกัด มาบริหารจัดการในหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ทำให้งบประมาณมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ควรจัดสรรงบประมาณในการสร้างอาคารเรียนและสถานที่ประกอบศาสนกิจให้กับโรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อความพร้อม ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม และที่สำคัญทาง โรงเรียนจะต้องร่วมมือกับชุมชน ควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม

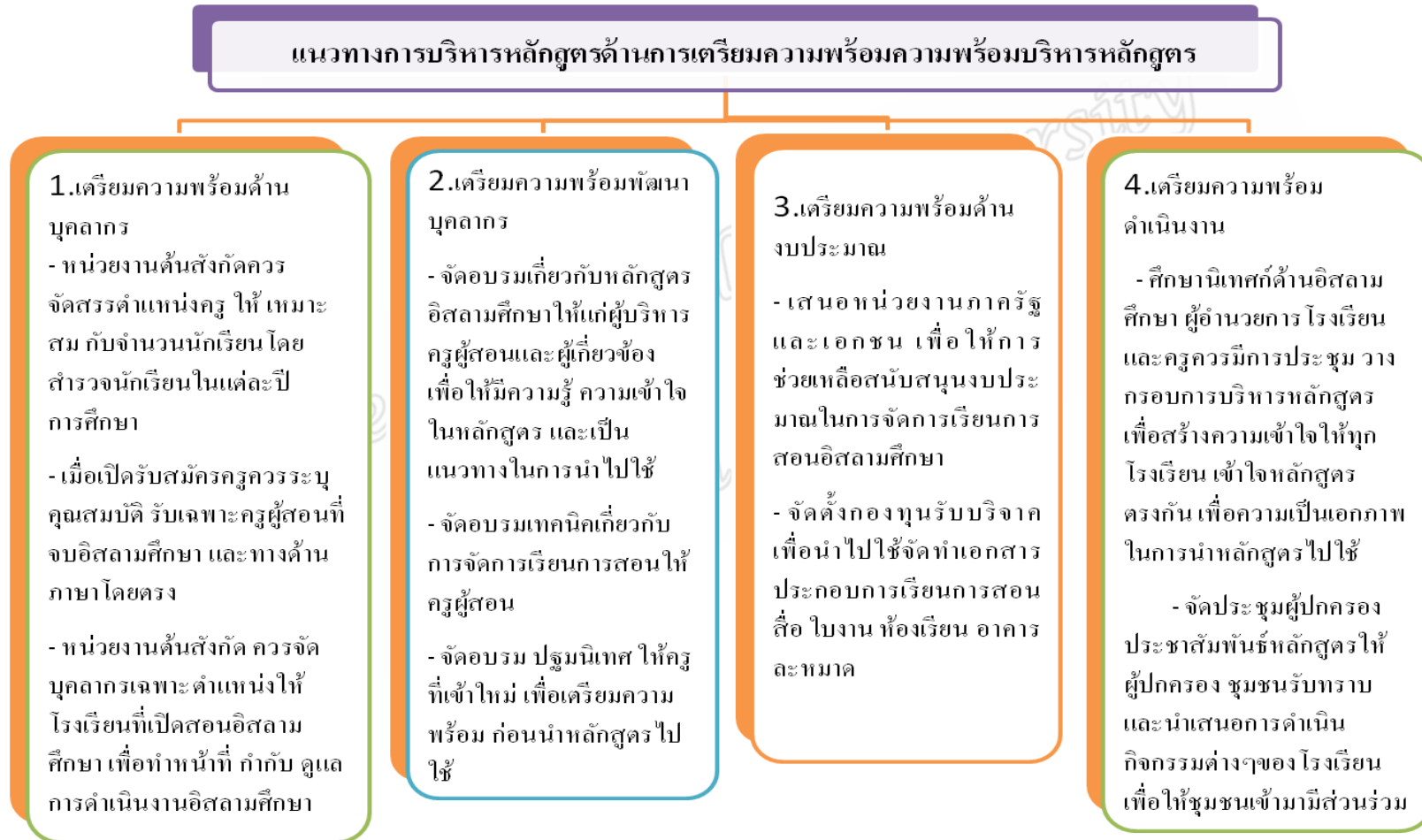
ศึกษา เพื่อชุมชนจะได้ช่วยเหลือ ในกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4.ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล มีปัญหามากที่สุดคือผู้นิเทศ ไม่ทำการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และไม่เข้ามานิเทศและประเมินผลโดยตรง รongลงมา คือ การนิเทศ มีการกำหนดเครื่องมือ เกณฑ์การนิเทศไม่ชัดเจน น้อยที่สุดคือ ผู้บริหาร และฝ่ายวิชาการเป็นไทยพุทธไม่เข้าใจเนื้อหาอิสลามศึกษา จึงไม่สามารถนิเทศด้านการสอน ได้อย่างชัดเจน แต่จะนิเทศโดยภาพรวมที่เห็นเป็นรูปธรรม

แนวทางการบริหารหลักสูตร หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ดูแลโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง และควรมีคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม กำกับ ประเมินผลตามสภาพจริง และติดตามการดำเนินงานเป็นระยะ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในการนิเทศ จะต้องมีการวางกรอบ เครื่องมือ เกณฑ์การนิเทศให้ชัดเจน เพื่อให้การนิเทศ เป็นไปตามกรอบที่วางไว้ได้อย่างชัดเจน ครอบคลุมในทุกด้าน สามารถใช้เป็นหลักฐานในการสรุป รายงาน และเป็นข้อมูล สำหรับครูผู้สอนเพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานต่อไป

4.4 ประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มข้น
โรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลาจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

ตารางที่ 16 ประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามสามารถนำเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตร ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 16

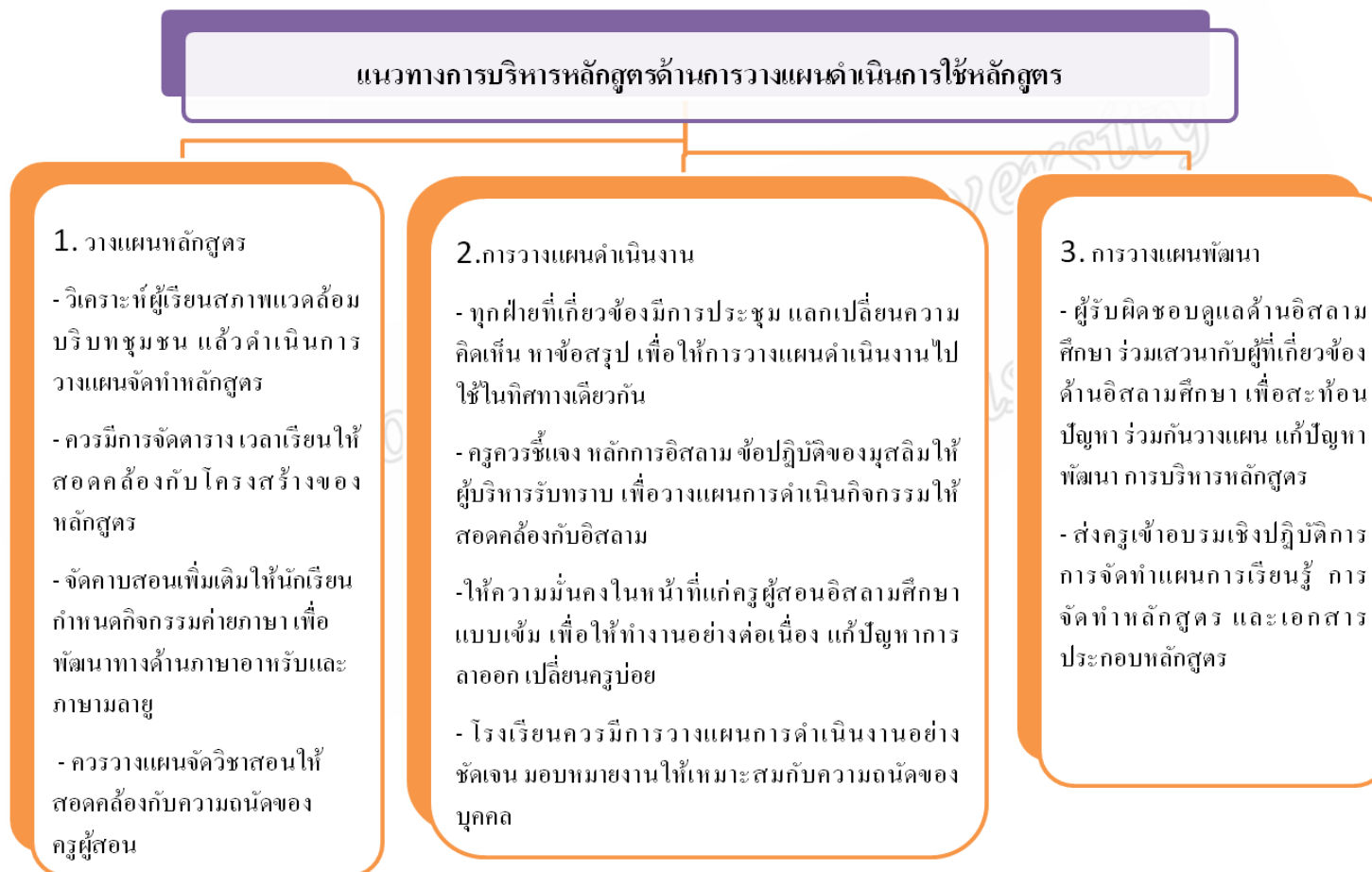
จากตารางที่ 16 การประมวลผลการวิเคราะห์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้มในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในด้านการเตรียมความพร้อมบริหารหลักสูตร สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรตำแหน่งครู ให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน โดยสำรวจนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา และเมื่อเปิดรับสมัครครูควรระบุคุณสมบัติ รับเฉพาะครูผู้สอนที่จบอิสลามศึกษา และทางด้านภาษาโดยตรง เพื่อให้สามารถแปลงหลักสูตรไปใช้ได้เป็นอย่างดี หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดบุคลากรเฉพาะตำแหน่งให้โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษา เพื่อทำหน้าที่ กำกับ ดูแลการดำเนินงานอิสลามศึกษา

การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรโดยมีการจัดอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรอิสลามศึกษาให้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร เป็นแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้ได้ถูกต้อง และต้องมีการจัดอบรมเทคนิคเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้ครูผู้สอน รวมทั้งมีการจัดอบรม ปฐมนิเทศ ให้ครูที่เข้าใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อม ก่อนนำหลักสูตรไปใช้

มีการเตรียมความพร้อมด้านงบประมาณเสนอหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้การช่วยเหลือสนับสนุนงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา และมีการจัดตั้งกองทุนรับบริจาค เพื่อนำไปใช้จ่ายทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน สื่อ ใบงาน ห้องเรียน อาคารละหมาด ฯลฯ

มีการเตรียมความพร้อมดำเนินงาน โดยศึกษานิเทศก์ด้านอิสลามศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ควรมีการประชุม วางกรอบการบริหารหลักสูตรเพื่อสร้างความเข้าใจให้ทุกโรงเรียน เข้าใจหลักสูตรตรงกัน เพื่อความเป็นเอกภาพในการนำหลักสูตรไปใช้ จัดประชุมผู้ปกครอง ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ปกครอง ชุมชนรับทราบ และนำเสนอการดำเนินกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

ตารางที่ 17 ประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตร จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามสามารถนำเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตร ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 17

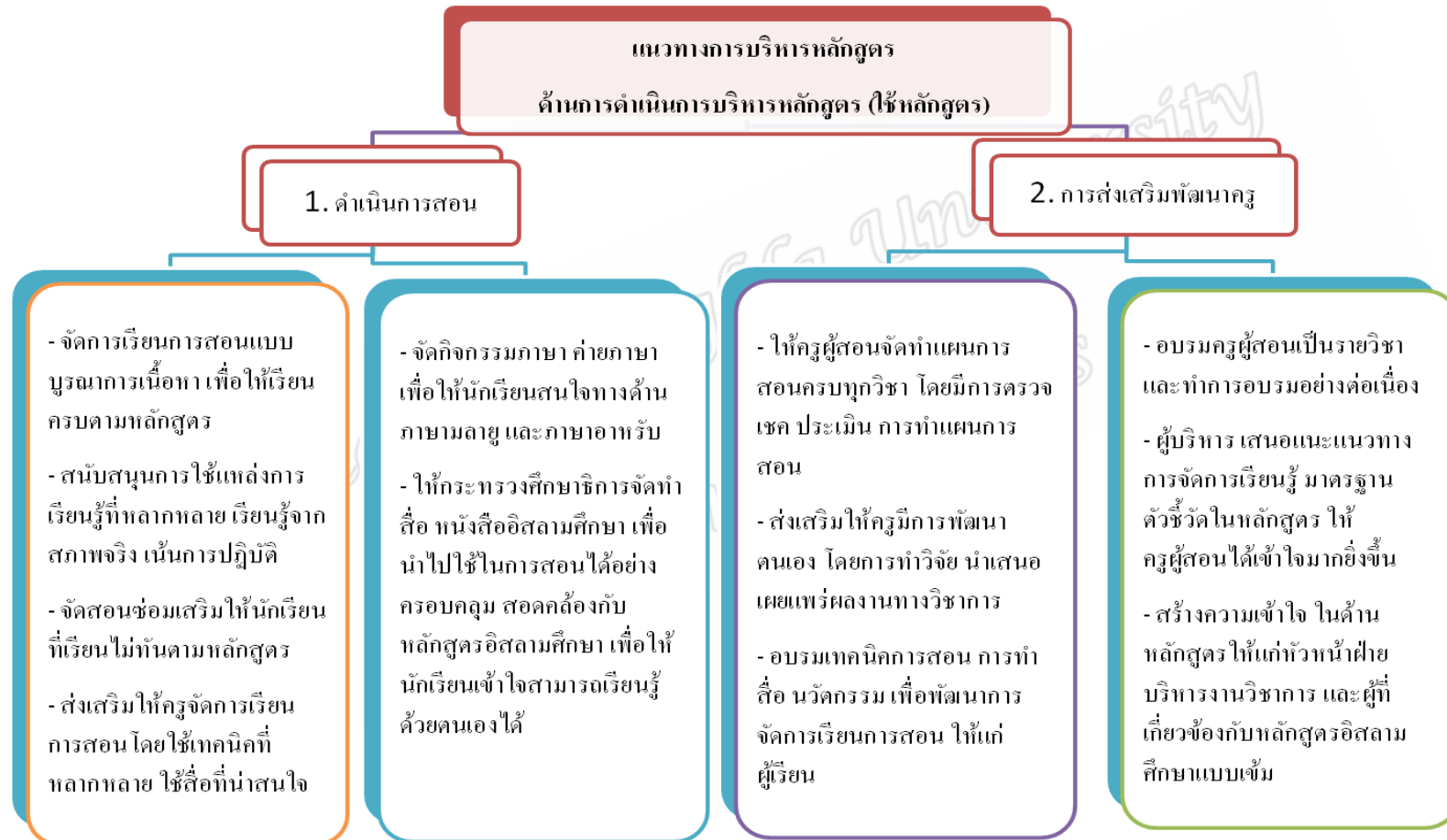

จากตารางที่ 17 การประมวลผลการวิเคราะห์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร สรุปได้ดังนี้ คือ การวางแผนหลักสูตร ต้องวิเคราะห์ผู้เรียนสภาพแวดล้อม บริบทชุมชน แล้วดำเนินการวางแผนจัดทำหลักสูตร ในการจัดตาราง เวลาเรียนจะต้องจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร มีการจัดคาบสอนเพิ่มเติมให้นักเรียน กำหนดกิจกรรมค่ายภาษา เพื่อพัฒนาทางด้านภาษาอาหรับและภาษามลายูเพื่อปรับพื้นฐาน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสนใจทางด้านภาษา และโรงเรียนจะต้องจัดวิชาสอนให้สอดคล้องกับความถนัดของครูผู้สอน

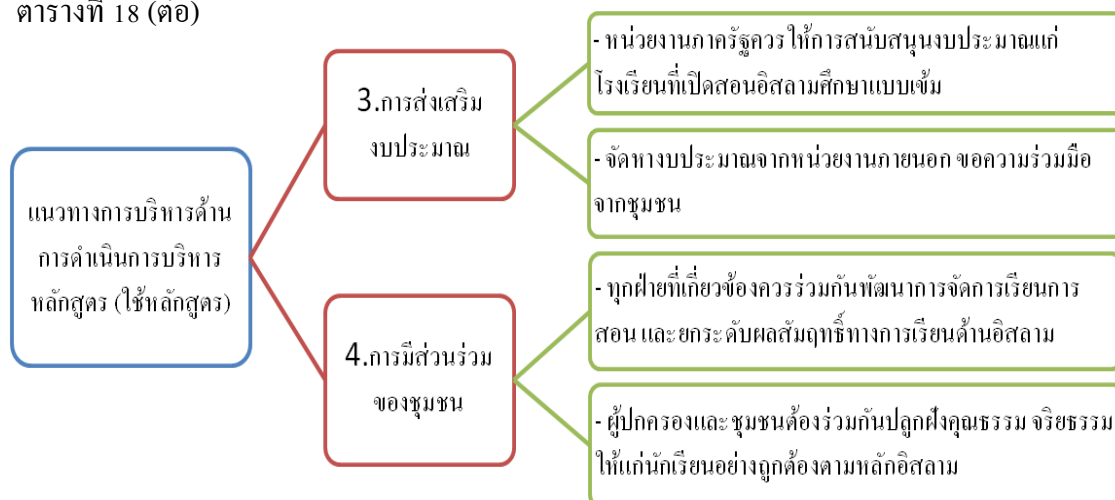
การวางแผนดำเนินงาน ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีการประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาข้อสรุป เพื่อให้การวางแผนดำเนินงานไปใช้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และในการกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจะจัดขึ้น บางกิจกรรมไม่สอดคล้องกับหลักการอิสลาม ครูควรชี้แจง แนวปฏิบัติที่มุสลิมปฏิบัติได้ และสิ่งที่มุสลิมไม่สามารถปฏิบัติได้ ให้ผู้บริหารรับทราบ เพื่อวางแผนการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักการอิสลาม โรงเรียนควรมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความถนัดของบุคคล ให้ความมั่นคงในหน้าที่แก่ครูผู้สอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม เพื่อให้ทำงานอย่างต่อเนื่อง แก้ปัญหาการลาออก เปลี่ยนครูบ่อย

การวางแผนพัฒนา ผู้รับผิดชอบดูแลด้านอิสลามศึกษา ร่วมเสวนากับผู้ที่เกี่ยวข้องด้านอิสลามศึกษา เพื่อสะท้อนปัญหาพร้อมกันวางแผนแก้ปัญหาพัฒนาการบริหารหลักสูตร มีการส่งครูเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนการเรียนรู้อ การจัดทำหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อวางแผนการสอนได้ครอบคลุม และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 18 ประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามสามารถนำเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตร ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 (ต่อ)

จากตารางที่ 18 การประมวลผลการวิเคราะห์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร (ใช้หลักสูตร) สรุปได้ดังนี้ คือ การดำเนินการสอน โดยการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา เนื่องจากบางโรงเรียนจัดวิชาเรียนไม่สอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาครบตามหลักสูตร และผู้บริหารต้องสนับสนุนการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสภาพจริง เน้นการปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนไม่ทันตามหลักสูตร ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย ใช้สื่อที่น่าสนใจ เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำสื่อ หนังสืออิสลามศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการสอนได้อย่างครอบคลุมเนื้อหา สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ เพราะปัจจุบันหนังสือเรียนเป็นภาษามลายู และไม่สอดคล้องกับ โครงสร้างหลักสูตร มีการจัดกิจกรรมภาษา ค่าภาษาเพื่อให้นักเรียนสนใจทางด้านภาษามลายู และภาษาอาหรับ

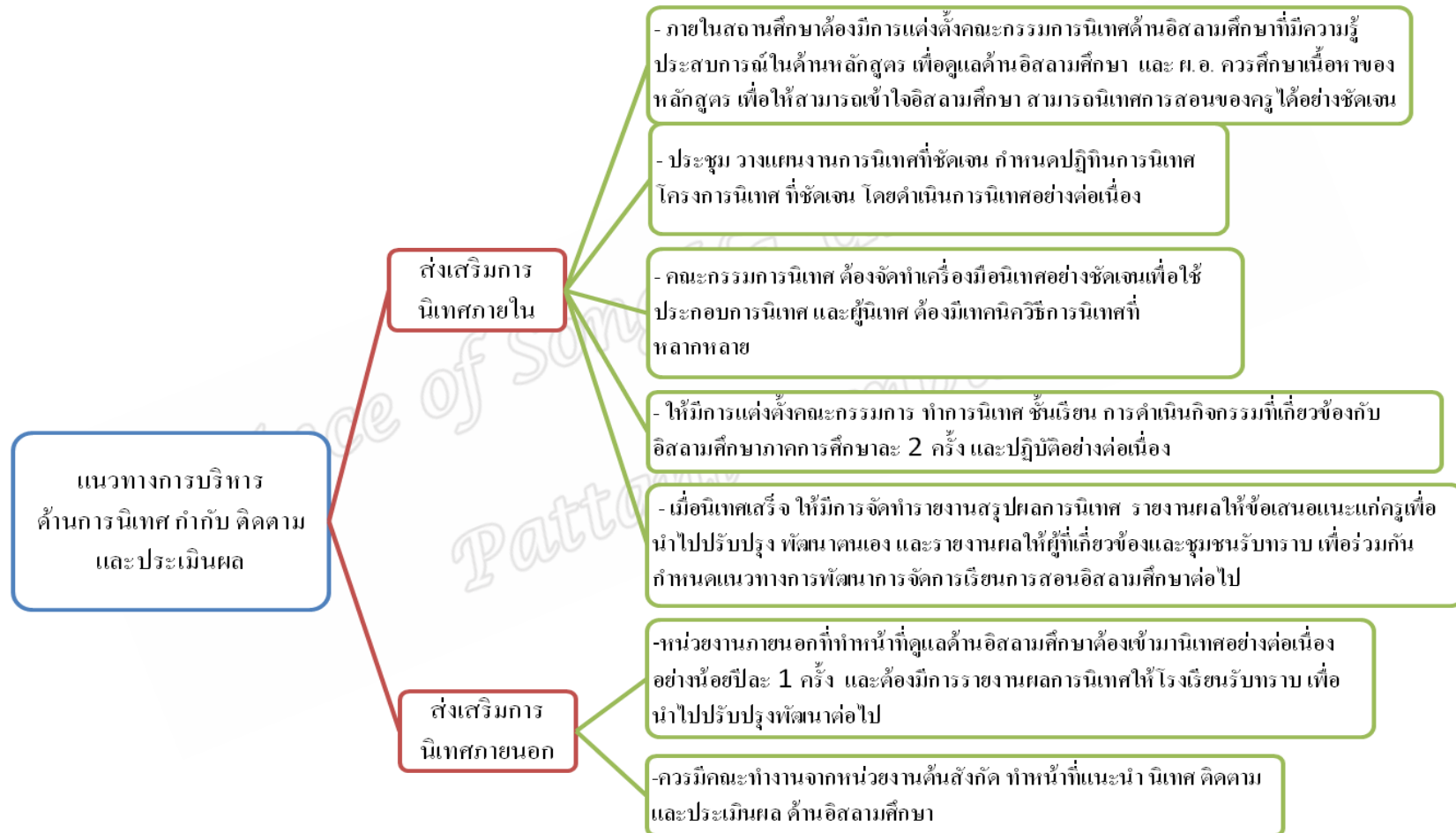
มีการส่งเสริมพัฒนาครู โดยมีการอบรมเทคนิคการสอน การทำสื่อ นวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน อบรมครูผู้สอนเป็นรายวิชา และทำการอบรมอย่างต่อเนื่อง เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้ มาตรฐาน ตัวชี้วัดในหลักสูตรให้ครูผู้สอนได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น สร้างความเข้าใจในด้านหลักสูตรให้แก่หัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการสอนครบทุกวิชา โดยมีการตรวจเช็คประเมินการทำแผนการสอน ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเอง โดยการทำวิจัย นำเสนอ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

การส่งเสริมงบประมาณ หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุนงบประมาณแก่โรงเรียนที่เปิดสอนอิสลามศึกษาแบบเข้ม โรงเรียนควรจัดหางบประมาณจากหน่วยงานภายนอกขอความร่วมมือจากชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านอิสลาม และผู้ปกครอง ชุมชนต้องร่วมกับครูผู้สอนในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนอย่างถูกต้องตามหลักอิสลาม เพื่อให้นักเรียนดำเนินอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์แบบ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตารางที่ 19 ประมวลผลข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามสามารถนำเสนอแนวทางการบริหารหลักสูตร ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 19

จากตารางที่ 19 การประมวลผลการวิเคราะห์ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางการบริหารหลักสูตรอิสลามศึกษาแบบเข้ม ในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดสงขลา ในด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล สรุปได้ดังนี้ คือ การส่งเสริมนิเทศภายใน ผู้อำนวยการโรงเรียนรวมทั้งหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ ควรศึกษาเนื้อหาของหลักสูตร เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาหลักสูตรอิสลามศึกษา สามารถนิเทศการสอนของครูได้อย่างชัดเจน สถานศึกษาต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศด้านอิสลามศึกษาที่มีความรู้ ประสบการณ์ในด้านหลักสูตร เพื่อดูแลด้านอิสลามศึกษา มีการประชุม วางแผนงานการนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศ โครงการนิเทศ มีการนิเทศชั้นเรียน การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา ภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง โดยดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และคณะกรรมการนิเทศ ต้องจัดทำเครื่องมือนิเทศอย่างชัดเจนเพื่อใช้ประกอบการนิเทศ และผู้นิเทศ ต้องมีเทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย เมื่อนิเทศเสร็จให้มีการจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศ รายงานผลให้ข้อเสนอแนะแก่ครูเพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาตนเอง และรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนรับทราบ เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาต่อไป

ส่งเสริมการนิเทศภายนอก คือหน่วยงานภายนอกที่ทำหน้าที่ดูแลด้านอิสลามศึกษา ต้องเข้ามานิเทศอย่างต่อเนื่อง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และต้องมีการรายงานผลการนิเทศให้โรงเรียนรับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาต่อไป และควรมีคณะทำงานจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำหน้าที่แนะนำ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล ด้านอิสลามศึกษาอย่างต่อเนื่อง